

SALGÓTARJÁNI MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM

3100 Salgótarján, Arany János út 12.

Pedagógiai program

Vizuális kultúra tantárgy kerettanterve

VIZUÁLIS KULTÚRA

A vizuális nevelés legfőbb célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a látható világ jelenségeinek, a vizuális művészeti alkotásoknak árnyaltabb értelmezéséhez és megítéléséhez, környezetünk értő alakításához. A tantárgy így nemcsak a képző- és iparművészet területeinek a feldolgozásával foglalkozik tehát, hanem tartalmi közé emeli a vizuális jelenségek, közlések olyan köznapi formáinak vizsgálatát is, mint a tömegkommunikáció vizuális megjelenései, a legújabb elektronikus médiumokhoz kapcsolódó jelenségek és az épített, alakított környezet. A részterületek azonban a legfontosabb tartalmakat biztosítják csupán a fejlesztéshez, de hatékony fejlesztés csakis komplex feladatokban, egymással összefüggő feladatsorokban értelmezhető. A tantárgy oktatása tevékenység-, illetve gyakorlatközpontú, ahol alapvető fontosságú a játékos-kreatív szemlélet, illetve hogy a tantárgy tartalmainak feldolgozása komplex, folyamatorientált megközelítésben történjen, így a projektmódszer eszközét is felhasználja a tanítás-tanulás folyamatában.

A NAT fejlesztési feladatainak alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További cél tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani. A fejlesztés átfogó célja: segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő hatalmas mennyiségű vizuális és térbeli információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, kritikusan feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni, illetve segíteni a művészi és köznapi vizuális közlések pontos értelmezését, továbbá fokozni az alkotómunka során a vizuális közlés és kifejezés árnyalt megjelenítését. Meghatározó szerepe miatt fontos a vizuális környezet alapját képező épített környezet iránti tudatosság fejlesztése a tapasztalás, értelmezés, alkotás folyamatán keresztül. A vizuális nevelés kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése, illetve fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása. Nagy hangsúlyt kap a kreatív problémamegoldás folyamatának és módszereinek tudatosítása, mélyítése. A fejlesztés célja az örömteli, élményt nyújtó, a személyes megnyilvánulásnak legnagyobb teret engedő alkotótevékenység megszerettetése, ezáltal a motiváció fokozása, egy szélesebb értelemben vett alkotó magatartás kialakítása. Cél továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, hisz a feladatok önálló megoldása bizonyos rutinok, készségek kialakításával kezdődik, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységeken keresztül jut el a projektfeladatok önálló megoldásáig. A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztése kritikai szemléletmód kialakításával a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósul meg, amelyek mindegyike – eredeti céljától függetlenül is – személyiségfejlesztő hatású. Motiváló hatásuk mellett segítik az érzelmi gazdagodást, az empátia, az intuíció fejlesztését, az önálló ízlés, a belső igényesség kialakulását, az önértékelés és önismeret kialakulása révén pedig a céltudatos önszabályozást.

Mindezektől függetlenül a vizuális kultúra tanításának fontos alapelve azonban, hogy a művészeti nevelés valójában művészettel nevelésként értelmezendő, hisz a közoktatásban a művészet nem lehet célja, csupán eszköze a nevelésnek, azaz egy közismereti tárgy közvetlen feladata nem lehet a „művészképzés”.

Az optimális tartalomtervezés a különböző tematikai egységek követelményeit összekapcsolja a tanórán, azaz a tanmenet-összeállítás folyamán a tematikai egységeket rugalmasan kezelődik, a tanulásszervezés felépítésének logikáját követve kerül felhasználásra az adott évfolyamra ajánlott óraszám figyelembevételével. Egy-egy tematikai egységen belül megjelenő fejlesztési követelmények nézőpontja a célzott tanulói tevékenység, amelynek megfogalmazása folyamatcentrikus.

A gimnázium együttműködési szerződést kötött a város több közművelődési intézményével, ami lehetővé teszi a kapcsolódást az iskolán kívüli programokhoz is. Ezek módosíthatják, gazdagíthatják a tanév menetét.

9–10. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban – csakúgy, mint eddig – a vizuális kultúra tantárgy az esztétikai, művészeti nevelés érdekében végzi fő tevékenységeit, azonban egyre nagyobb hangsúlyt kap a kritikai gondolkodás és problémamegoldó gondolkodás, illetve a szociális érzékenység fejlesztése. A felnőtté válás folyamatában különösen fontos az önismeret, a reális önértékelés erősítése, amely kiváltképp a tantárgy sajátosságából eredő alkotótevékenységhez kapcsolódó, egyénre szabott feladatokon keresztül érhető el. Ugyanakkor egyrészt a fejlesztési cél tartalmaként választott társadalmi problémák vizsgálata, másrészt a tantárgy jellemző módszertanából következő munkamódszer (pl. gyakori csoportmunka), erősítik a szociális kompetenciát, az egymás iránt érzett felelősségvállalást.

A médiatudatosság fejlesztését különösen indokolja a kortárs társadalom igénye, amely a fiatalok médiahasználati szokásai miatt egyre fontosabb szerepet kap az adott iskolaszakaszban. E fejlesztés fontosságának hangsúlyozása különösen indokolt az adott tantárgyban, hisz az információs csatornák gazdagodása a szöveges információbefogadás mellé felzárkóztatja a vizuális információk tudatos befogadásának fontosságát is, mivel az információk forrása és jellege alapján szöveg és kép együtt értelmezése napjainkban gyakoribb jelenség valós élethelyzetekben. A médiatudatosság fejlesztésének tehát egyre fontosabb aspektusa a vizuális megfigyelés és értelmezés segítségével megvalósuló médiahasználat és médiaértés.

E korosztályban kevésbé a kifejező szándékú rajzi, festészeti produktumok létrehozása a cél, mint inkább a tervezői gondolkodás fejlesztése, illetve a technikai médiumok felhasználásával létrehozható produktumok elkészítése, amely egyúttal hozzájárul a digitális kompetencia fejlesztéséhez. Ebben az iskolaszakaszban – csakúgy, mint az előzőben – a vizuális kultúra részterületei közül a „Vizuális kommunikációhoz” kapcsolódó fejlesztés kerül előtérbe, amely közvetlen kapcsolatban van a médiafogyasztás tudatosságának erősítésével, illetve a „Tárgy- és környezetkultúra” részterület vizsgálatával a környezettudatos életforma jelentőségének megértése és elfogadása nyer fontosságot. Miután a tantárgy kultúraközvetítő szerepe erősödik, egyre lényegesebb a befogadó tevékenység jelenléte a tanórán, méghozzá más kapcsolódó tárgyakban szerzett ismeretek, tapasztalatok koherens felhasználásával. Az alsóbb iskolaszakaszban (5–8. évfolyamon) a gyerekek már ismerkedtek a különböző kultúrák és korok vizuális művészeti megjelenéseivel, adott esetben kronologikus váltoásaival, e szakaszban az ismeretek rendszerezése, szintézise, illetve az esetleges kronologikus megközelítésen túl egy problémaközpontú közvetítés ígér hatékonyságot.

A gimnázium 9–10. évfolyamán a tanuló felismeri, hogy a különböző vizuális művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Nyitott műalkotások befogadására, képes a vizuális események önálló feldolgozására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére, ennek során a művekben megjelenített témák, élethelyzetek, motívumok, formai megoldások közötti kapcsolódási pontokat azonosítására, többféle értelmezési kontextusban helyezésére. A tanuló képes állóképi, plasztikai, mozgóképi és intermediális karakterű megjelenítésre. Képes makettek, modellek konstruálására, belső terek különböző funkciókra történő önálló átrendezésére. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal. Képes a média által alkalmazott álló- és mozgóképi kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására. Képes továbbá az épített és természeti környezet értékelésére, kritikai megítélésére. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen. Együttműködik társaival, igényli és képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

	óraszámok		
	9. évf.	10. évf.	összesen
kifejezés, képzőművészet	15	9	20+4 helyi
vizuális kommunikáció	15	13	24+4 helyi
tárgy- és környezetkultúra	6	14	20

VIZUÁLIS KULTÚRA

9. évfolyam

Évi óraszám: 36

Tematika/ Fejlesztési cél	Tartalmak	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek
Bemenő mérés. 1 óra	Általános iskolai követelményekre, ismeretekre épülő felmérés.	Művészettörténeti alapok, képolvasási és konstrukciós készségek.	Feladatlap megoldása.
Kulcsfogalmak/fogalmak: optikai csalódás, fősínek, melléksínek, dinamika, freskó, karikatúra, skanzen, virtuális, szlogen.			
1. Kifejezés, képzőművészet. Érzelmek, hangulatok kifejezése. 8 óra.	Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezőeszközök, a térábrázolási konvenciók, a szintani ismeretek megfelelő alkalmazása. Ábrázoló geometria: Monge-vetület. Kavalier-axonometria Rekonstrukció, modellezés. Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni tér-, szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Megfigyelt és elképzelt téri helyzetek ábrázolása. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Egyéni asszociációkra támaszkodó átírás, fokozás. Irodalmi (zenei) mű vagy történelmi esemény feldolgozása. Hagyományos és új vizuális technikák alkalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.	Elemi formák: pont, vonal, folt. A színek rendszere, tulajdonságai. Kompozíciós egység, mozgás és dinamika. Művészeti élmények asszociációkra épülő feldolgozása illusztratív, grafikai, festői vagy plasztikai megjelenítéssel. Vázlat, tanulmány, kompozíciós vázlat. A forma jellemzése. Jelenségek és törvényszerűségek. Rajzeszközök és technikák. Műelemző szempontok alkalmazása a leírástól az ítéletalkotásig.	Síkbeli, térbeli alakzatok. Sajátos nézőpont. Ábrázoló geometria: Monge-vetület, axonometria. felezés, harmadolás. Kompozíciós eljárások, sé mák. Átírások. Szintan. Kontrasztok. Stílusirányzatok formajegyének adott célnak megfelelő alkalmazása. Vonalfajták – hangulat. Alkotás zene hangulatára. Látvány megjelenítése valamilyen szándék szerint: kiemelés, nagyítás, ...
Kulcsfogalmak/fogalmak: elemi formák, kontraszt, Monge-vetület, axonometria, kompozíció, asszociáció, illusztráció, dinamika, vázlat, tanulmány, konstruktív képépítés.			
2. Kifejezés, képzőművészet. A művészi közlés, mű és jelentése. 7 óra	Művészettörténeti stíluskor-szakok és irányzatok, témák, illetve problémakörök önálló értelmezése, többféle szempont alapján. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban. Eltérő	Tematikus ábrázolások elemzése. Művészettörténeti korszakok összegzése a hasonlóságok és a legfontosabb különbségek kiemelésével. Festészeti stílusok, kulturális, társadalmi, történeti meghatározottsága.	A festészet és a szobrászat kronológiai áttekintése. Elemzés, stílusjegyek összegzése, összehasonlítás, értékelés. A kortárs művészet megközelítésének lehetséges módjai.

	kultúrák legfontosabb vizuális jellemzőinek értelmezése összehasonlítással. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése. A technikai képzés mőtípusainak, kifejezőeszközeinek ismerete és értelmezése azok képzőművészeti kapcsolódásaival.	Szobrászati stílusok, kulturális, társadalmi, történeti meghatározottsága. Kortárs műfajok a képzőművészetben. Elérhető művészeti gyűjtemény anyagának megismerése.	Gyűjtés, elemzés. Társadalom és művészet kapcsolatának értelmezése. Aktuális kiállítás elemző feldolgozása.
Kulcsfogalmak/fogalmak: esztétika, korstílus, stílusirányzat, kronológia, művészettörténeti alapfogalmak, alkotók, alkotások, látvány- és műelemzés, .			
3. Vizuális kommunikáció. Kép és szöveg. 6 óra	A technikai médiumok képalakító módszereinek megismerése. Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése. Az ábrázolás, a tervezőgrafika formanyelvi elemei és összefüggései. Magyarozó képsorok, folyamatábrák. Alkalmazott grafikai tervezés. Kép és szöveg, néhány betűtípus. Ábrázolási konvenciók köznapis és tudományos formái, műfaji sajátosságai. A tervezőgrafika üzenethordozó, tájékoztató, közlő és felhívó jellege.	Látás és gondolkodás. Ábrázolás és alkotás. Elemi formák kapcsolata. Forma, szerkezet, anyag és funkció szerinti tanulmány és analízis. Jelenségek és törvényszerűségek a formák világában. Magyarozó, közlő rajz. Szín, forma, funkció. Tipográfia, könyv- és plakátművészet. A látás biológiai és művészeti aspektusai. Látás és gondolkodás. Vizuális közlés szöveggel és képpel a médiaipar területéhez kapcsolódóan. A vizuális és szöveges üzenet külön-külön és együttes jelentésváltozásának megértése összetettebb kommunikációs szituációban.	Kompozíciós alaphelyzetek. Színekkel hangulat kifejezése nonfiguratív kompozícióban. Szöveg és kép kapcsolata. Képolvasás, elemzés. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Csodás lények. „Képzelt lények háza” plakát készítése. Saját embléma, logo tervezése. „Othontól az iskoláig” útvonalrajz. Képvers. Órák különböző karakterű felhasználók számára. CD-borító tervezése a saját vagy kedvenc együttes számára.
Kulcsfogalmak/fogalmak: médiumok, vizualitás, kommunikáció, tervezőgrafika, folyamatábra, alkalmazott grafika, ábrázolási konvenciók, forma-szerkezet-anyag-funkció kapcsolata, tipográfia.			
4. Vizuális kommunikáció. Tömegkommunikációs eszközök. 5 óra	A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete, csoportosítása, értelmezése. Vizuális reklámok értelmezése. Plakát.	A tömegmédiumok alaptulajdonságainak, hordozóinak, intézményeinek, csatornáinak és funkcióinak csoportosítása, elemzése rendszerező feladatok megoldásán keresztül. A tömegkommunikáció egy jellegzetes, összetett, a képet a szöveggel együtt alkalmazó médiumának értelmezése.	Tömegkommunikáció, globalizáció. Iniciálé tervezése. Plakát, mint műfaj. Állóképolvasás, mozgóképolvasás. Plakátkészítés adott témában. Jelrendszerek. Titkosírás.
Kulcsfogalmak/fogalmak: tömegkommunikáció, globalizáció, reklám, promóció, iniciálé.			

5. Vizuális kommunikáció. Tér-idő kifejezése. 3 óra	A technikai médiumok képalakító módszereinek és műtípusainak megismerése. Komplex audiovizuális közlés tervezése.	Megadott vagy szabadon választott téma alapján komplex munka, mű tervezése a legfőbb audiovizuális kifejezési eszközök tudatosítása céljából. A story-board és a képregény műfajának összehasonlítása.	Képregény vagy fotóregény tervezése, készítése: „Állatkáink”, „Szerelem”, „Utak”, ... Story-board készítése egy lehetséges kisfilmhez.
Kulcsfogalmak/fogalmak: story-board, képregény, filmetűd.			
6. Tárgy- és környezet-kultúra. Tervezett, alakított környezet. 4 óra	Jelenségek, látványok vizuális megfigyelése és értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Az adott tárgynak megfelelő tárgykészítő technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése. Tárgyak felmérése, elemzése, értelmezése adott szempontok alapján.	Szöveges eszközökkel leírt tárgy megjelenítése vizuális eszközökkel. Tárgytervezés a közvetlen környezet valós problémáira alapszintű műszaki jellegű ábrázolás legfontosabb sajátosságainak az alkalmazásával szabadkézi rajzban. Tárgyak átalakítása meghatározott célok érdekében.	Tolltartó, ékszerszettartó tervezése. Karkötő tervezése különböző karakterű személyek számára. Doboz funkcióhoz illeszkedő grafikus díszítésének megtervezése. Busz makett saját stílusú külső megjelenítése. Csomagolásterv készítése: tojás, paprika, plüss-figura csomagolása.
Kulcsfogalmak/fogalmak: funkció, konstrukció, organikus tervezés.			
7. Tárgy- és környezet-kultúra. Funkció. 1 óra	Az adott célnak megfelelő technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során. Térelem és funkció kapcsolatának átfogó értelmezése.	Funkcionális szempontokat kevésbé érvényesítő fiktív vagy elképzelt terek és térelemek tervezése.	Labirintus tervezése. Üvegablak tervezése. Kirigami.
Kulcsfogalmak/fogalmak: térelem, labirintus, üvegablak.			
8. Tárgy- és környezet-kultúra. Az épített környezet története. 1 óra	A vizuális környezet és a látvány értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Különböző korú és típusú épületek összehasonlítása különböző szempontok alapján, a következtetések célirányos megfogalmazásával.	A környezetalakítás lehetséges megoldásai az építészet történetében és a népművészetben. Napjaink építészeti lehetőségei.	Építészeti bevezető. Népművészet.
Kulcsfogalmak/fogalmak: anyag-szerkezet-funkció, néprajzi alapfogalmak.			

A továbbhaladás feltételei

A továbbhaladás feltétele a térábrázolási konvenciók elemi szintű elsajátítása, a színek kifejező, kommunikációs és téralakító szerepének ismerete, adott helyzetnek megfelelő alkalmazása, alapszintű komponálási, képszerkesztési, konstruálási készség elsajátítása.

Az alkotás, konstruálás, problémamegoldás lépéseinek ismerete, gyakorlati alkalmazása alkotó feladatok során.

Elvont gondolatok, folyamatok, nem vizuális természetű információk értelmezhető vizuális megjelenítése. A tanult vizuális művészeti ágak, műfajok leglényegesebb vonásainak megfogalmazása. Legkiemelkedőbb alkotók és műveik ismerete, a kor és műalkotás közötti összefüggés megértése.

VIZUÁLIS KULTÚRA

10. évfolyam

Évi óraszám: 36

Tematika/ Fejlesztési cél	Tartalmak	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek
<p>1. Kifejezés, képzőművészet.</p> <p>Érzelmek, hangulatok kifejezése.</p> <p>4 óra</p>	<p>Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezőeszközök, a térábrázolási konvenciók, a szintani ismeretek megfelelő alkalmazása. Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni tér-, szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Megfigyelt és elképzelt téri helyzetek ábrázolása. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Egyéni asszociációkra támaszkodó átírás, fokozás. Hagyományos és új vizuális technikák alkalmazása.</p>	<p>Látvány megjelenítése az ábrázoló geometria eszközeivel. Művészeti élmények megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által.</p> <p>Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása.</p> <p>Stílusirányzatok formai, technikai megoldásainak az adott célnak megfelelő alkalmazása saját, kifejező szándékú alkotásokban.</p>	<p>Ábrázoló geometria: perspektíva. Felezés, harmadolás. átírás különböző ábrázolási rendszerekbe.</p> <p>Képkiegészítés a perspektíva szabályai szerint.</p> <p>Művészi alkotás átírása fekete-fehérből színesbe.</p> <p>Aránytorzítás. Transzformációk, formaredukció.</p> <p>Parafrázis az iskolagaléria aktuális kiállításának alkotásairól.</p> <p>Geometrikus absztrakt alkotás készítése öltözködési tárgy díszítésének szándékával.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak: térábrázolási konvenciók, perspektíva, átírás, transzformáció, torzítás, stílusirányzatok, parafrázis, absztrakció.</p>			
<p>2. Kifejezés, képzőművészet.</p> <p>A művészi közlés, mű és jelentése.</p> <p>5 óra</p>	<p>Művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok, témák, illetve problémakörök önálló értelmezése, többféle szempont alapján. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban. Eltérő kultúrák legfontosabb vizuális jellemzőinek értelmezése összehasonlítással. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése. A technikai képalkotás: fotográfia, mozgókép.</p>	<p>Tematikus ábrázolások elemzése a művészetben, legfontosabb változások lényegének kiemelése és összegzése a különböző művészettörténeti korszakokban.</p> <p>A századforduló irányzatainak és a 20. század legfontosabb avantgard irányzatainak összegzése, a hasonlóságok és a legfontosabb megkülönböztető jegyek kiemelésével.</p> <p>Kortárs művészeti megoldások feldolgozása.</p>	<p>Emberábrázolás a művészet történetében.</p> <p>Térábrázolás a művészet történetében.</p> <p>Mozgásábrázolás a művészet történetében.</p> <p>A szecesszió, posztimpresszionizmus, impresszionizmus áttekintése.</p> <p>A kubizmus, expresszionizmus, dadaizmus, fauvizmus, futurizmus, szürrealizmus áttekintése.</p> <p>Az intermediális megjelenítés, eseményművészet, egyéb kortárs törekvések.</p> <p>Kelet művészete, prekolumbián művészet.</p> <p>Fotográfia.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak: stílusirányzatok és jellemzőik, intermédia, a fotográfia alpkifejezései.</p>			

<p>3. Vizuális kommunikáció.</p> <p>Kép és szöveg.</p> <p>7 óra</p>	<p>Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. A technikai médiumok képkeltő módszereinek megismerése.</p> <p>Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése.</p>	<p>Összetettebb vizuális közlés megvalósítása kép és szöveg együttes, összefonódó használatával.</p> <p>Kreatív tervezés, kivitelezés szöveg és kép egymás mellé rendelésével a különféle jelentésrétegek új minőségének megvalósítása céljából.</p> <p>Vizuális közlés szöveggel és képpel a médiaipar területéhez kapcsolódóan. Vizuális és szöveges üzenet külön-külön és együttes jelentésváltozásának megértése összetettebb kommunikációs szituációban.</p>	<p>„Különleges nap”, vizuális beszámoló készítése.</p> <p>Ökológiai lábnyom.</p> <p>„Az utca zaja”.</p> <p>Metamorfózis készítése.</p> <p>Kéz kívül-belül.</p> <p>Képolvasás, képelemzés.</p> <p>Ex-libris tervezése.</p> <p>Műsor-újságoldal tervezése.</p> <p>Osztályújság címdalának tervezése.</p> <p>Képvers.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak: kép és szöveg kapcsolata, médiaipar, metamorfózis, ex-libris, nyomtatott médium.</p>			
<p>4. Vizuális kommunikáció.</p> <p>Tömegkommunikációs eszközök.</p> <p>4 óra</p>	<p>A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete, csoportosítása, értelmezése. Vizuális reklámok értelmezése.</p>	<p>A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság viszonyának feltárása a tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak elmélyültebb ismerete és megértése érdekében.</p> <p>A tömegkommunikáció egy jellegzetes, összetett, a képet a szöveggel együtt alkalmazó médiumának értelmezése a vizuális közlés alkotó megvalósításával.</p> <p>A tv-reklám és a videoklip sajátosságainak elemzése különféle szempontok alapján a valószerűség, a hatásmechanizmus problémakörének felismerése, tudatosítása érdekében.</p>	<p>Állóképolvasás.</p> <p>Mozgóképolvasás.</p> <p>Reklámértelmezés.</p> <p>Arc, karakter.</p> <p>Osztálytárs portréja. Osztálytárs 20 év múlva.</p> <p>A jellembrázolás vizuális lehetőségei.</p> <p>Személyközi kommunikáció.</p> <p>Maszk készítése.</p> <p>Tipográfia.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak: médiareprezentáció, jellembrázolás, arc-karakter, maszk.</p>			
<p>5. Vizuális kommunikáció.</p> <p>Tér-idő kifejezése.</p> <p>2 óra</p>	<p>A technikai médiumok (különösképpen a mozgókép) képkeltő módszereinek és műtípusainak megismerése.</p> <p>Komplex audiovizuális közlés tervezése.</p>	<p>Megadott téma alapján komplex munka, mű tervezése a legfőbb audiovizuális kifejezési eszközök tudatosítása céljából. A story-board és a képregény műfajának összehasonlítása.</p> <p>A „látvány-hang-mozgás” hármas egységének kreatív alkalmazása összetettebb tartalmú kreatív gyakorlat kapcsán.</p>	<p>Képregény vagy fotóregény tervezése, készítése:</p> <p>„Élet az iskolában”,</p> <p>„Élet az iskolán kívül”, ...</p> <p>Story-board készítése egy lehetséges kisfilmhez.</p>

Kulcsfogalmak/fogalmak: látvány-hang-mozgás kapcsolata, story-board, képregény.			
6. Tárgy- és környezet-kultúra. Tervezett, alakított környezet. 5 óra	Jelenségek, látványok vizuális megfigyelése és értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Az adott tárgynak megfelelő tárgykészítő technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során.	Szöveges eszközökkel leírt tárgy, épület vagy téri helyzet megjelenítése vizuális eszközökkel.	Falióra számlapjának tervezése. Tárgyak összehasonlítása. Számosság, megszámlálhatóság. Téri helyzet megjelenítése leírás alapján. Téri helyzet leírása.
Kulcsfogalmak/fogalmak: számosság, megszámlálhatóság, funkció-forma kapcsolata.			
7. Tárgy- és környezet-kultúra. Funkció. 4 óra	Az adott célnak megfelelő makettkészítő technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során.	Környezet tervezése valamilyen funkció betöltésére, illetve a tervek elkészítése makett vagy modell formájában.	Ház makettjének színbeli alakítása, és az épület összeállítása. Makett tervezése és készítése: „Az én szobám”, „Ház és udvara”, „Közösségi tér”, ...
Kulcsfogalmak/fogalmak: makett, modell, környezettervezés.			
8. Tárgy- és környezet-kultúra. Az épített környezet története. 5 óra	Különböző korú és típusú épületek pontos összehasonlítása különböző szempontok alapján. Fontosabb építészettörténelmi korszakok és irányzatok, lényegének megértése, megkülönböztetésük. Különböző korokból származó tárgyak megkülönböztetése különböző szempontok alapján. A múlt tárgyi emlékeinek értékelése, jelentőségének megértése.	Az építészettörténet fontosabb korszakainak elemző vizsgálata, összehasonlítása és csoportosítása a legfontosabb nemzetközi és magyar építészettörténelmi példák alapján. A műemlékek, műemlék jellegű és védett épületek helyzetének és esetleges hasznosításának vizsgálata a közvetlen környezetben.	Az építészet története. Összefoglaló feladatok.
Kulcsfogalmak/fogalmak: művészettörténelmi, építészeti alapfogalmak.			

Műtípusok, művek, alkotók

A különböző korok és kultúrák feldolgozását kronologikus megközelítésben végezzük, így a részletes érettségi vizsgakövetelmény műlistája az irányadó a műtípusok, művek, alkotók szemléltetésére. E listában kronológiai sorrendben található a feldolgozásra ajánlott művek az őskortól napjainkig. A képzőművészeti alkotásokon kívül jelentősebb, stílussteremtő tárgyak, tárgytypusok, fotók, népművészeti és Európán kívüli kultúrák műtárgyai és tárgyi emlékei is megtalálhatók.

A válogatás fontos szempontja, hogy a bemutatott művek az egyetemes művészettörténet legjelentősebb és tipikus műveivel szemléltessék a témát, illetve hangsúly kerüljön a magyar művészet- és építészettörténetben megtalálható leglényegesebb példákra is. A részletes érettségi vizsgakövetelmény műlistájában ajánlott műveken és alkotókon kívül adott témák szemléltetésére további műtípusok és művek is felhasználhatók. A tananyag tematikus szempontú megközelítésekor a válogatás fontos szempontja, hogy az adott téma függvényében ne csak művészettörténelmi, hanem nyitottabban értelmezett kultúrtörténelmi, építészeti- és tárgytörténelmi példák is bemutatásra kerülnek, továbbá hogy adott esetben a magas művészet példáin kívül populárisabb irányzatok egyformán szemléltetik az adott tartalmat, illetve hogy tértől (pl. Európán kívüli

kultúrából származó művek) és időtől (pl. akár kortárs művek) független példák is szemléltetik a tananyagot. A vizuális kommunikáció, valamint a tárgy- és környezetkultúra részterületek szemléltetéséhez a kortárs kultúrából, a történelmi korokból, illetve a közelmúltból származó példákat is felhasználunk.

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló kiválasztása. – A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek önálló alkalmazása az alkotótevékenység és a vizuális jelenségek elemzése, értelmezése során. – Bonyolultabb kompozíciós alapelvek tudatos használata különböző célok érdekében. – Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének szándéknak megfelelő pontos értelmezése, és egyszerű mozgóképi közlések elkészítése. – Alapvetően közlő funkcióban lévő képi, vagy képi és szöveges megjelenések árnyalt értelmezése. – Médiatudatos gondolkodás a tömegkommunikációs eszközök és formák rendszerező feldolgozása. – A tervezett, alakított környezet forma és funkció összefüggéseinek felismerése, ennek figyelembe vételével egyszerű tervezés és makettezés. – Tanult technikák célnak megfelelő, tudatos alkalmazása alkotótevékenységekben. – Társművészeti kapcsolatok árnyalt értelmezése. – Kultúrák, művészettörténelmi korok, stílusirányzatok rendszerező ismerete és a meghatározó alkotók műveinek felismerése. – Az építészet alapvető elrendezési és szerkezeti alapelveinek, illetve stílust meghatározó vonásainak felismerése. – Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése összehasonlítása, műelemző módszerek alkalmazásával. – Adott vizuális problémákkal kapcsolatban önálló kérdések megfogalmazása. – A kreatív problémamegoldás lépéseinek alkalmazása – Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
--	---

Szertári anyagszükséglet (évente)

papír	A/4-es Dipa	500 db	
	A/3-as Dipa	250 db	
	A/2-es Dipa	50 db	
	A/1-es Dipa	50 db	
	dekorációs karton 50x70 cm	50 db	
radír		20 db	
pasztell kréta	24 darabos	3 doboz	
pitt kréta	12 darabos	1 doboz	
fixatív	hajlakk	5 db	
ceruza	3B-s	20 darab	
vonalzó	egyenes, háromszög	10-10 db	
körző		5 db	
festék	12 színű akvarell	10 doboz	
	5 féle színű tempera	5x1/2 liter	
	linófesték	1 db	
ecset	10-es	10 db	
színes ceruza	12 darabos	10 doboz	
rostiron	vastag, 3 szín	6 db	
ragasztó	Technokol	10 db	
	kétoldalú	2 db	
	2 cm-es papír	2 db	
	2 cm széles átlátszó	2db	
	5 cm széles átlátszó	2 db	
Olfa kés	keskeny pengéjű	5 db	
	penge	1 csomag	
olló		10 db	
drapéria		10 méter	
lámpa		1 db	
...			

Technikai berendezések

Sötétíthető, vízcappal ellátott tanterem. Projektor, laptop, fénymásoló.

Tankönyvek

A diákoknak nincs tankönyve.

A tanár által összeállított, szerkesztett, fénymásolt feladatlapok, segédanyagok.

Oktatási segédeszközök

Saját fejlesztésű segédanyagok, bemutatók. Szakkönyvek, folyóiratok, álló és mozgóképes segédletek.

Ez az induló minimális szertári anyagszükséglet. Természetesen a tanulók saját eszközökkel rendelkeznek. Az alapeszerzés a rajzórák működését biztosítja, de minden évben szükség van legalább az elhasznált anyagok, eszközök pótlására. A táblázatban felsorolt anyagmennyiség nem tartalmazza a tanévben felmerülő plakát, színpadi díszlet és egyéb dekorációk készítésének anyagszükségletét. A színvonalas oktatás feltétele a folyamatosan megjelenő segédletek és egyéb szakkönyvek beszerzése, egy szakfolyóirat megrendelése.

EMELT ÓRASZÁMÚ VIZUÁLIS KULTÚRA

A 9-10. évfolyamon a vizuális kultúra emelt óraszámú képzésének helyi tanterve illeszkedik a tantárgy alapóraszámú képzésének tantervéhez, annak továbbfejlesztése. A célok, fejlesztési területek azonosak, de az elérendő szint természetesen magasabb. E csoportok esetében a kifejező szándékú rajzi, festészeti produktumok létrehozása ugyanolyan fontos cél, mint a tervezői gondolkodás fejlesztése, illetve a technikai médiumok felhasználásával létrehozható produktumok elkészítése, amely egyúttal hozzájárul a digitális kompetencia fejlesztéséhez.

A rendelkezésre álló időkeret lehetőséget biztosít az elmélyültebb munkára, a bonyolultabb feladatok megoldására. Több alkalom nyílik a projektmunkára.

Elvárható, hogy a diákok a kötelező órai tevékenységen túl önálló alkotó munkára is törekedjenek, részt vegyenek az alapfokú művészetoktatás foglalkozásain is. Cél, hogy pályázatokon, gyakorlati és elméleti művészeti versenyeken is szerepeljenek. Ezeken túl aktív szerepet vállaljanak az iskola és a rendezvények vizuális képének alakításában.

A 9-10. évfolyam után a megszerzett tudás birtokában és a 11-12. évfolyam érettségi előkészítője után cél az érettségi vizsga sikeres megtétele, a szakmai vagy felsőfokú művészeti képzésre történő bejutás. Ennek érdekében a tárgy tanításának legfőbb rendezője az érettségi vizsga követelményrendszere.

A gimnázium együttműködési szerződést kötött a város több közművelődési intézményével, ami lehetővé teszi a kapcsolódást az iskolán kívüli programokhoz is. Ezek módosíthatják, gazdagíthatják a tanév menetét.

EMELT ÓRASZÁMÚ VIZUÁLIS KULTÚRA

9. évfolyam

Évi óraszám: 742

Témakörök	Tartalmak, ismeretek	Tevékenységek
1. Kifejezés, képzőművészet.	<p>A vizuális nyelv alapelemeinek alkalmazása. Az elemek elrendezése síkon, térben; egymáshoz való viszony értelmezése.</p> <p>Kompozíciós sémák ismerete, alkalmazása. Alkotások összehasonlítása formai jegyek alapján. Műalkotás verbális és képi elemzése.</p> <p>Személyes vagy közös élmények sík- vagy térbeli megjelenítése.</p> <p>Művészettörténeti ismeretek: őskor, Egyiptom, római.</p> <p>Művészeti ágak, műfajok jellemzőinek ismerete.</p> <p>A tanult művészettörténeti korok jeles alkotásainak elemző ismerete.</p> <p>Technikai kísérletek.</p>	<p>Alkotás „Az én madaram” címmel.</p> <p>Faktúraképzés (8 minőség).</p> <p>Színkompozíció a kedvenc állatról.</p> <p>Barlangrajz az ősember modorában (csoportmunka).</p> <p>Egyiptomi fal festése a kor jellemzői alapján (csoportmunka).</p> <p>Fekete-fehér majd színes kontrasztépítés.</p> <p>Kompozíció: <i>laza kapcsolat, tömörülés, lendület, szigorú rend, egyensúly, nyugalom, vilálanás.</i></p> <p>Művészkönyv.</p> <p>Sablondíszítés.</p>
2. Vizuális kommunikáció.	<p>Mesterséges és természeti formák megfigyelése, rögzítése. Látvány ábrázoló tanulmányozása.</p> <p>Összetett formák felépítésének, szerkezetének értelmezése. Tartalom, közlési szándék és külső megjelenítés összefüggése. Szöveg és kép összekapcsolása különböző karakterű közlésekben.</p> <p>Vegyes technikák elsajátítása. Egyszerű testek modellezése, hálózat szerkesztése.</p>	<p>A kockológia alapjai. Szögletes testek rajza.</p> <p>Forgástestek tanulmányrajza.</p> <p>Színes kompozíció üvegkarakterrel.</p> <p>Tanulmányrajz drapéria, forgástest és organikus forma együtteséről.</p> <p>Csiga, kagyló, toboz tanulmányrajza.</p> <p>Kavicsrajz, majd kavicskarikatúra vagy kavicsfej.</p> <p>Tanulmányrajz majd festmény növényekről.</p> <p>Ábrázoló geometria. Axonometrikus monogram.</p> <p>Szabálytalan forma (madár, figura, növény) geometrizálása.</p> <p>Kroki készítése.</p> <p>Témakibontás: „Ellentét”, „Harc”.</p> <p>Történetírás és illusztráció „Könyvtári történet” címmel.</p> <p>Komikus és torz portrék. Álarc tervezése.</p> <p>Testdíszítés, tetoválás motívum tervezése.</p> <p>Betű – jelentés. Szó – jelentés.</p> <p>Saját címer tervezése.</p> <p>Versillusztrációs kiadvány készítése.</p>
3. Tárgy- és környezetkultúra	<p>Objektum és környezete kapcsolatának elemzése egy adott modellen keresztül.</p> <p>Tárgytervezés.</p> <p>A tanult művészettörténeti korok építészetének ismerete, formajegyek alapján történő elemzése.</p>	<p>Salgótarjáni városséta, majd „Salgótarjáni emlék” címmel vizuális séta.</p> <p>Virág (mint Egyiptomban).</p> <p>Mozaik (mint Rómában).</p> <p>Csigavár tervezése.</p> <p>Üvegfestés.</p>

	Egyszerű modellek tervezése, készítése.	Ytong szobor készítése tetszőleges témában. Postaláda tervezése madarász kastélyába, kigyóbüvölő házába, könyvkereskedő házába, alkímista ódon kastélyába, autóversenyző vil-lájába. Öv tervezése kiállításrendez, rocker, favágó, zöldségkereskedő és pincér számára.
--	---	--

EMELT ÓRASZÁMÚ VIZUÁLIS KULTÚRA

10. évfolyam

Évi óraszám: 72

Témakörök	Tartalmak, ismeretek	Tevékenységek
1. Kifejezés, képzőművészet.	<p>A vizuális nyelv sajátosságai; összefüggés más kifejezési formákkal. A kontextus. Konkrét komplex mű elemzése, értelmezése.</p> <p>Elvont gondolatok, fogalmak képi kifejezése különböző technikákkal, eszközökkel. Önálló alkotás létrehozása.</p> <p>Művészettörténeti ismeretek: a XX. század izmusai, jellemzői.</p> <p>Korok, világképek tükröződése a művészetben: honfoglalás, gótika.</p> <p>A képzőművészet és más művészeti ágak kapcsolata. Az alkotás folyamata, alkotói módszerek. A műelemzés különböző módszerei. Műalkotások összehasonlító elemzése.</p> <p>Néhány technika kipróbálása. Egy kiválasztott technika készség szintű elsajátítása.</p>	<p>Drapéria, forgástest és organikus forma tanulmányozása.</p> <p>Folyosó rajza. Centrális perspektíva.</p> <p>Egész alak tanulmányrajza enteriőrben.</p> <p>Külső tér tanulmányrajza.</p> <p>Külső tér rajza színátírással.</p> <p>Csendélet fekete-fehér átalakítása.</p> <p>Csendélet színes átalakítása.</p> <p>Csendélet negatívban.</p> <p>„Doboznyitó” tanulmányrajz.</p> <p>Tanulmányrajz suta kézzel.</p> <p>Tanulmányrajz hosszú ceruzával.</p> <p>Sokszorosító grafika. Linómetszet, papírnyomat.</p> <p>Alkotás a XX. század izmusainak jellemzői alapján.</p> <p>Alkotás adott témában: „Ez van”, „Jelen idő”, „Színhatás”, ...</p> <p>Festés különböző hanghatások alapján: <i>üvegcsörömpölés, hullámzúgás, szélfújás</i>, ...</p> <p>Agyagszobor készítése adott témában: „Megette a moly”, <i>Megrágta az idő vas foga</i>, ...</p>
2. Vizuális kommunikáció.	<p>Mozgás, hang, fény és statikus hatáselemek egyidejű alkalmazása. Ábrázolási rendszerek összefoglalása. Átírás különböző ábrázolási rendszerekbe.</p> <p>Konstrukció, rekonstrukció. Tervezett esemény képes forgatókönyve.</p> <p>Új technikák alkalmazása. Elektronikus médiumok.</p>	<p>Saját szintabló készítése.</p> <p>Képépítés egyenes vonalakból.</p> <p>Ablakban a valóság és a képzelet.</p> <p>Körkompozíció a népvándorlás története alapján.</p> <p>Öntestmás, szín-szilüett készítése.</p> <p>Zenei alkotás illusztrációja: <i>Muszorgszkij, Egy kiállítás képei; Prokofjev, Péter és a farkas</i>, ...</p> <p>Mese illusztrációja: <i>Grimm, Brémai muzikusok</i>, ...</p> <p>Ábrázoló geometria: átírás, árnyékszerkesztés. Szabályos testek.</p> <p>Metamorfózis 24 fázisban.</p> <p>Scrapbook készítése (egy hét).</p> <p>Animációs kisfilm készítése 24 fázisban.</p> <p>Mandala tervezése, készítése.</p> <p>2 kép – 2 irány. Csalóka ábra készítése.</p> <p>Goethe – Szubjektív kifestő.</p>

3. Tárgy- és környezetkultúra	Valós szükségletek felismerése és meghatározása. Kutatásra alapozott terv készítése, kivitelezése, értékelése. Konkrét látvány értelmezése, elemzése. Szokatlan tárgyak megértése, leírása, elemzése. Konkrét környezet adott szempontok szerinti elemzése. Anyagmegmunkálás, szerelés. Nagyméretű színpadi díszletelemek alkotása.	Csomagolásterv készítése: „Dunakavics”, „Balaton szelet”, ... Portálfelület funkcióhoz illeszkedő grafikai tervezése: „Kaptár”, „Képzelt lények háza”, „Magtár”, ... Cipő és táska (mint a gótikában). Fafaragás: kéz-dombormű. Összerakós kártya tervezése, készítése. Matrjoska tervezése. Csomagolástervezés adott tárgyhoz. Legyező készítése. Egyszerű bőrtáska készítése. Konstrukció adott témában: „A legkisebb tér”, „Bezárva”, ... Funkcióhoz illeszkedő seprő tervezése. Gyárlátogatás: ST Glass
--------------------------------------	---	--

Szertári anyagszükséglet

A felsorolás szerepel a vizuális kultúra 9-10. évfolyamos helyi tantervében. A sikeres munka érdekében az anyagokból a megfelelő mennyiséget kell beszerezni.

Tankönyvek

A diákoknak nincs tankönyve.

Imreh Zoltánné: **Korok és stílusok** munkatankönyv 1-3. kötet, Comenius Kiadó

Szabó Attila: **Művészettörténet képekben**, AKG Kiadó

Oktatási segédeszközök

Szabó Attila: **Művészettörténet vázlatokban**, AKG Kiadó

Kárpáti Andrea: **Művészet és élet I-II.**, Helikon Kiadó

Deszpot Gabriella: **Újra látni**, Vizuális kultúra a 7. évfolyam számára, Helikon Kiadó

Deszpot Gabriella: **Más szemmel**, Vizuális kultúra a 8. évfolyam számára, Helikon Kiadó

Ihász Zsuzsa: **Művészeti technikák könyve**, Helikon Kiadó

Bodóczky István: **Vizuális kultúra I.**

Sinkó István: **Vizuális kultúra II.**

Tatai Erzsébet: **Művészettörténeti alapismeretek**

Gyenes Zsolt: **A művészeti nevelés értelmező szótára**

Pázmány - Permay: **Látás és ábrázolás**, Gimnázium I-III., Nemzeti Tankönyvkiadó

László Enikő: **Rajz I-II.**, Nemzeti Tankönyvkiadó

Herendi Miklós: **Művészettörténet I-II.**, Nemzeti Tankönyvkiadó

Pataki Gábor: **Művészettörténet III.**, Nemzeti Tankönyvkiadó

CD ROM: The Louvre Museum
Art Gallery, The Collection of the National Gallery, London
Képzőművészet Magyarországon a kezdetektől a XX. század közepéig
Nemcsics Antal: Színország
Studiolo

Szükség van a segédeszközök, szakkönyvek, video-filmek, CD-k, és egyéb eszközök tárának folyamatos, naprakész bővítésére.

VIZUÁLIS KULTÚRA ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ

A 11-12. évfolyamon a vizuális kultúra érettségi előkészítő helyi tanterve -illeszkedve a tantárgy érettségi vizsgakövetelményeihez- a 9-10. évfolyamos alap- illetve emelt órászámú képzésre épít. A célok, fejlesztési területek azonosak, de az elérendő szint természetesen magasabb. A kifejező szándékú rajzi, festészeti produktumok létrehozása, a tervezői gondolkodás fejlesztése, illetve a technikai médiumok felhasználásával létrehozható produktumok elkészítése továbbra is cél, de a hangsúly a kultúrtörténeti, művészettörténeti ismeretek összegzésére, mélyítésére tevődik. A manuális feladatmegoldás –a portfólió összeállítása- az órai tevékenységen túl az alapfokú művészetoktatási foglalkozásokon, illetve egyénileg történik.

A rendelkezésre álló időkeret lehetőséget biztosít az elmélyültebb munkára, a bonyolultabb feladatok megoldására. Több alkalom nyílik a projekt munkára.

Elvárható, hogy a diákok az órai tevékenységen túl önálló alkotó munkára is törekedjenek, részt vegyenek az alapfokú művészetoktatás foglalkozásain is. A 11-12. évfolyam érettségi előkészítője után cél az érettségi vizsga sikeres megtétele, a szakmai vagy felsőfokú művészeti képzésre történő bejutás. Ennek érdekében a tárgy tanításának legfőbb rendezője az érettségi vizsga követelményrendszere.

A gimnázium együttműködési szerződést kötött a város több közművelődési intézményével, ami lehetővé teszi a kapcsolódást az iskolán kívüli programokhoz is. Ezek módosíthatják, gazdagíthatják a tanév menetét.

A vizsgakövetelmények az adott tanulási szakasz lezárásának ismérvei, a vizsga módjához alkalmazkodva összegző jellegűek.

Az érvényben lévő szabályozás szerint csak középszinten tehető vizuális kultúra érettségi, ezért a felkészítés ennek a vizsgaszintnek az optimális teljesítését célozza.

Kompetenciák

- A vizuális jelenségek megfigyelése, széles körű elemző vizsgálata, esztétikai és kommunikációs szempontok szerinti megítélése.
- A vizuális nyelv elemeinek ismerete és megfelelő használata az alkotó tevékenység során, valamint ezen ismeretek segítségével vizuális alkotások elemzése.
- A különböző köznapi és művészi vizuális közlésformák gyakorlati alkalmazása, továbbá sajátos és közös vonásainak bemutatása, sokrétű értelmezése, kritikus megítélése.
- A köznapi vizuális kommunikáció során értelmezhető vizuális közlések létrehozása a közlés céljának megfelelő formában és alkalmas technikával.
- Vizuális információk tudatos befogadása pontos vizuális megfigyelés és megfelelő értelmezés alapján.
- Tárgyak, vizuálisan érzékelhető jelenségek ábrázolása, valamint elképzelt dolgok, elvont gondolatok, érzések kifejezése különböző vizuális eszközökkel.
- Tárgyak, a köznapi vizuális környezet elemző vizsgálata, különböző szempontok szerinti megítélése.
- A környezettudatos gondolkodás fontosságának megértése és bemutatása.
- A képzetekben gazdag képi látásmód alkalmazása és ennek árnyalt vizuális kifejezése.
- Időben és térben eltérő kultúrák és művészeti korszakok művészi értékeire vonatkozó ismereteinek bemutatása, értelmezése és elemzése.
- Vizuális megjelenések kultúrák közvetítő szerepének megértése és bemutatása.
- Az adott feladatnak megfelelő szintű pszichomotorikus és technikai készségek használata.
- Leíró, értelmező, elemző munka során a megfelelő vizuális és textuális közlésformák kiválasztása.
- A vizuális kultúrához kapcsolódó fogalmak, szakkifejezések helyes használata.
- Vizuálisan feldolgozható problémahelyzetek önálló, kreatív megoldása, alkotói folyamat bemutatása.

A) ALKOTÁS

1. Vizuális eszközök

TÉMÁK	Középszint
1.1. Vizuális nyelv	
1.1.1. A vizuális nyelv alapelemei Vonal Sík- és térforma Tónus, szín Tér	A pont, vonal, sík- és térforma, felület adott technikának és adott célnak megfelelő használata. Legalább háromféle minőségű (különböző vastagságú, tónusú, karakterű), a választott eszköznek megfelelő vonal következetes használata szabadkézi rajzban. Modell alapján készített leképező jellegű munkában sík- és térforma pontos visszaadása. Modell alapján készített leképező jellegű munkában (rajz, festés, vegyes technika) legalább négy különböző tónusfokozat következetes alkalmazása. A megadott színek pontos kikeverése. A célnak legmegfelelőbb térábrázolási módok kiválasztása.
1.1.2. A vizuális nyelvi elemek viszonyai	
Kompozíció (konstrukció) Kontraszt, harmónia	Az adott célnak (közlés, kifejezés, alkotás) megfelelő kompozíció létrehozása. Kontrasztokkal (szín, tónus, forma, méret, felület) történő kiemelés használata az értelmező ábrázolásban. Színharmóniák, szíkontrasztok (fény-árnyék, hideg-meleg, komplementer, magában való, szimultán, mennyiségi, minőségi) használata.
1.1.3. Vizuális nyelv és kontextus	A vizuális nyelv eszközeinek használata különböző kontextusban a kifejező jellegű munkákban.
1.2. Technikák	
- Rajzolás - Festés - Kollázs - Nyomtatás - Makettezés modellezés - További technikák	Adott technika adekvát használata. Szabadkézi rajz készítése ceruzával, tollal. Egyszerű műszaki jellegű rajz készítése szabadkézzel, vagy szerkesztve ceruzával és szerkesztőeszközökkel. Festés akvarellal, temperával. Kollázskészítés. Legalább egy kézi sokszorosító eljárás (nyomtatás) alkalmazása (pl. papírmetszet, linómetszet). Egy további szabadon választott technika alkalmazása (pl. mintázás, fotó, videó, számítógép, vegyes technikák, kézműves technikák). Feliratkészítés sablonnal.

2. Tevékenységsszintek

TÉMÁK	Középszint
2.1. Ábrázolás, látványértelmezés	
2.1.1. Formaértelmezés - Arány - Forma, alak, karakter - Szerkezet, felépítés, működés 2.1.2. Térértelmezés - Téri helyzetek	Ábrázoló jellegű rajz készítése során természeti és mesterséges formák karakterét meghatározó főbb, a felismerhetőséget biztosító arányok helyes megfigyelése és visszaadása. Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány formáját meghatározó főbb, a felismerhetőséget biztosító jegyek megfigyelése és helyes visszaadása (befoglalóforma, körvonal). Egyszerű tárgyak formakapcsolatait bemutató rajz készítése (pl. szabásrajz, szerkezeti vázlat). Téri helyzetek egyszerű, értelmező jellegű ábrázolása (pl. alaprajz).

<ul style="list-style-type: none"> - Nézőpont - Termélység - Térábrázolási konven- ciók 	<p>Tárgyak, objektumok egymáshoz viszonyított téri helyzetének pontos megje- nítése látvány alapján két vagy három dimenzióban. Látvány alapján tárgyak, objektumok ábrázolása során a nézőpont következetes megtartása. Adott cél érdekében a látványértelmezés szempontjából optimális nézőpont ki- választása. Beállítás alapján a fény-árnyék hatások segítségével a termélység érzékeltetése (pl. szabadkézi rajzban, festéssel). Ábrázoló jellegű szabadkézi rajzban választott térábrázolási rendszer követke- zetes alkalmazása. Egyszerű beállításról a kétirányponos perspektivikus ábrázolás szabályainak al- kalmazása szabadkézi rajzban. Beállításról vagy a látvány axonometrikus képé- ből az adott tárgy vetületi rajzának elkészítése (Monge-rendszerben) szabadkézi rajzban.</p>
<p>2.1.3. Színértelmezés - Szín- és fényviszonyok</p>	<p>Beállítás alapján szín- és fényviszonyok helyes visszaadása (pl. szabadkézi rajz- ban, festéssel).</p>
<p>2.2. Megjelenítés, közlés, kifejezés, al- kotás</p> <ul style="list-style-type: none"> - Térviszonyok, Kom- pozíció - Színhatás - Érzelmek - Folyamat, mozgás, idő - Kép és szöveg <p>Vizuális információ</p> <p>Tárgyak és környezet</p>	<p>Ornamentális és képi kompozíció létrehozása látvány vagy elképzelés alapján. Színek kommunikációs és színdinamikai hatásának alkalmazása egyszerű ter- vező jellegű feladatban. Érzelmek, lelkiállapotok értelmezhető vizuális kifejezése szabadon választott vizuális formában. Folyamat, történet bemutatása értelmezhető képsorokban (pl. képregény). Adott kép(ek) és szövegrészek egymáshoz viszonyított, a kommunikációs cél- nak megfelelő elrendezése adott képmezőben (pl. címdal, borító), hagyomá- nyos technikával vagy számítógéppel. Adott tartalomnak leginkább megfelelő betűtípus és kompozíció kiválasztása. Egyszerű, vizuális kommunikáció szándékú felület tervezése adott közlési cél- lal. Vizuális jelek, szimbólumok egyértelmű, következetes használata (pl. magyará- zóközlő rajzokon). Nem vizuális természetű konkrét információk (pl. számszerű adatok: hőmér- séklet-ingadozás, népességváltozás) értelmezhető, képi megjelenítése (pl. grafí- konon, diagrammal). Színkódok következetes alkalmazása a magyarázó-közlő ábrázolásban. Adott funkcióra csomagolás tervezése. Külső és belső terek különböző funkci- óra történő berendezésének, átalakításának megtervezése, a tervek értelmez- hető megjelenítése (pl. rajzban, montázzsal).</p>

B) BEFOGADÁS

1. Vizuális eszközök

TÉMÁK	Középszint
1.1. Megjelenítés sajátosságai Vizuális nyelvi elemek Térábrázolási módok Vizuális minőségek Látványértelmezés Kontraszt, harmónia Kontextus	<p>A vizuális ábrázolás, közlés, kifejezés legfontosabb eszközeinek (pont, vonal, sík- és térformák, felület, tónus, szín, szerkezet/kompozíció, képi motívumok) a vizuális közlésben, kifejezésben betöltött szerepének ismerete és használata az elemzés során.</p> <p>A legjellegzetesebb térábrázolási konvenciók felismerése és lényegének ismerete. A térmélység-megjelenítés különböző módjainak ismerete.</p> <p>Vizuális minőségek (pl. tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra megkülönböztetése) differenciált megkülönböztetése szöveges közlésekben is (pl. leírás, elemzés, összehasonlítás).</p> <p>A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (pl. nézőpont, arányok, képelemek egymáshoz való viszonya) lényegének, jelentésének ismerete és alkalmazása az elemzés során.</p> <p>A szíkontrasztok (fény-árnyék, hideg-meleg, komplementer, magában való, szimultán, mennyiségi, minőségi) lényegének felismerése.</p> <p>A szíkontrasztok lényegének ismerete.</p> <p>A vizuális ábrázolási, közlési, kifejezési eszközök jelentését meghatározó összefüggések – kontextus – felismerése és használata értelmezés, elemzés során.</p>
1.2. Technikák	A vizuális ábrázolás, közlés, kifejezés legfontosabb technikáinak felismerése.

2. Tevékenységterületek

TÉMÁK	Középszint
2.1. Vizuális kommunikáció - Folyamat, mozgás, idő - Vizuális információ Tömegkommunikáció - Fotó, mozgókép	<p>Az álló- és mozgókép időben zajló folyamatokat érzékeltető vizuális eszközeinek felismerése és magyarázata az elemzés során.</p> <p>A köznapi és művészi vizuális közlésekben előforduló legfontosabb jelek, jelzések, jelképek, motívumok megfelelő szöveges értelmezése.</p> <p>A köznapi közlésekben (pl. műszaki rajz, folyamatábra) leggyakrabban előforduló vizuális információk értelmezése.</p> <p>A tömegkommunikáció legfontosabb (auditív, vizuális, audiovizuális) eszközeinek, leggyakoribb formáinak ismerete és megkülönböztetése.</p> <p>A tömegkommunikáció vizuális információinak megfelelő értelmezése megadott szempontok alapján (pl. figyelemvezetés, kiemelés).</p> <p>Fotóelemzés megadott szempontok szerint. A fotó legfontosabb műtípusainak (emlékfotó, szociofotó, sajtófotó, művészfotó) ismerete és elemző értelmezése.</p> <p>A mozgóképi közlés, kifejezés legfontosabb eszközeinek (montázs, kamera-mozgás, képkivágás, nézőpont, világítás, hang- és képkapcsolat) ismerete.</p> <p>A mozgóképi közlés ábrázoló és reprodukáló tulajdonságainak ismerete és értelmezése. Álló- és mozgóképi reklámanyag képi hatásának elemzése.</p>

<p>2.2. Tárgy- és környezetkultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forma- és funkció-elemzés - Tervezési folyamat - Kézműves és ipari tárgykultúra - Népművészet 	<p>A tárgyról leolvasható információk ismerete és használata az elemzés során. Különböző korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok (pl. épület, építmény) funkció- és formaelemzése. Tárgyak, épületek stílusjegyek alapján történő besorolása, csoportosítása.</p> <p>A tervező-, alkotófolyamat lépéseinek (kutatás, motívumgyűjtés, vázlatkészítés, modellezés, kipróbálás, tervdokumentáció készítés) ismertetése egy konkrét példán keresztül.</p> <p>A tárgyi néprajz és a népművészet fogalmának ismerete.</p> <p>Egy választott néprajzi tájegység életmódjának, tárgykultúrájának ismertetése és elemzése.</p>
<p>2.3. Kifejezés és képzőművészet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Művészeti ágak - Műfajok <p>Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alkotások és alkotók - Műelemző módszerek - A mű tárgyi és kulturális környezete 	<p>Művészeti ágak (képzőművészet, építészet és alkalmazott művészetek) legfontosabb jellemzőinek ismerete és értelmezése.</p> <p>A képzőművészet kétdimenziós (festészet, fotó, grafika), háromdimenziós műfajainak (szobrászat, installáció, land art) és időbeli kifejezéssel is bíró műfajainak (mobil szobor, happening, videó, multimédia) ismerete és értelmezése.</p> <p>A művészet nagy stíluskorszakainak, irányzatainak (őskor, ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantika, realizmus, impresszionizmus, posztimpresszionizmus, historizmus, szecesszió, szimbolizmus, fauvizmus, expresszionizmus, futurizmus, kubizmus, dadaizmus, szürrealizmus, absztrakt irányzatok, pop art, konceptuális művészet, transz-avantgard/poszt-modern, valamint az Európán kívüli kultúrák közül India, Kína, Japán művészete és a prekolumbián kultúrák) legfontosabb jellemzői; e jellemzők ismerete és használata az elemzés során.</p> <p>Adott műalkotások besorolása vagy csoportosítása stílusjegyeik alapján.</p> <p>A legjelentősebb alkotók ismerete, alkotásaik felismerése és stílusmeghatározása (ld. a műtárgylistát).</p> <p>Műelemző módszerek ismerete és alkalmazása (pl. stílustörténeti, forma–funkció, forma–tartalom, összehasonlító és ikonográfiai elemzés).</p> <p>A műalkotások létrehozásában szerepet játszó tényezők és összefüggések ismertetése és értelmezése (pl. kulturális környezet, megrendelői igény, alkotói beállítottság, technikai feltételek).</p>

MŰTÁRGYLISTA

A 440 tételből álló jegyzék az érettségi vizsga központi képanyagát tartalmazza. A befogadói ismeretek mérése során minden más, a listában nem szereplő alkotó, műtárgy, tárgy ismerete, konkrét felismerése nem követelmény. Bármely más műtárgy, tárgy is szerepelhet azonban a vizsgafeladatokban, abban az esetben, ha nem konkrét ismeret mérését szolgálja (pl. formaelemzés).

Középszintű követelmény az alábbi listában szereplő, normál betűvel szedett alkotók ismerete, illetve az adott művek felismerése és elhelyezése a megfelelő művészettörténeti korban vagy kultúrában (lásd normál betűvel szedett ismeretek).

Az érvényben lévő szabályozás szerint csak középszinten tehető vizuális kultúra érettségi, ezért a műtárgylista a teljes felsorolásból csak a középszintre vonatkozó műalkotásokat tartalmazza.

Abban az esetben, ha a listában szereplő tétel nem konkrét műtárgy (pl. egy Zsolnay porcelán), az adott tárgy meghatározó jegyei alapján a megfelelő kultúrában vagy korban történő elhelyezése a követelmény. A fotók, továbbá a népművészeti és az Európán kívüli kultúrák műtárgyai, tárgyai esetében emelt szinten sem követelmény a pontos kormeghatározás. Minden ismeret, ami az alábbi listában zárójelben szerepel, nem követelmény, csupán pontosító információ (lásd zárójel). A lista bizonyos elemei időről időre változhatnak, hogy a műtárgylista folyamatosan megújulva őrizze aktualitását.

ŐSKOR

1. Stonehenge, bronzkor
2. Willendorfi Vénusz, felső paleolitikum, **Kr. e. 30 000 k** (Bécs, Naturhistorisches Museum)
3. Szkíta aranyszarvas **Zöldhalompusztáról**, vaskor, **Kr. e. 400 k.** (Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum) (=MNM)
4. Őskori barlangfestmények (lascaux-i, altamirai), felső paleolitikum, **Kr. e. 15 000 k.**

ÓKORI EGYIPTOM

5. Gizai piramisegyüttes - kül. Kheopsz fáraó piramisa, óbirodalom, **Kr. e. 2600-2500 k.**
6. Ámon-Ré-templom, középbirodalom, **Kr. e. XVI-XII. sz.** Karnak
7. II. Ramszesz sziklatemploma, újbirodalom, **Kr. e. 1300 k.** Abu-Szimbél
8. Írnok (festett mészkő), óbirodalom, **Kr. e. III. ée.** (Párizs, Louvre)
9. Falusi bíró, óbirodalom, **Kr. e. III. ée.** (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
10. Nofretete fejszobra, **Kr. e. 1360 k.** (Berlin, Staatliche Museen - Charlottenburg)
11. Anubisz szobra, Tutenchamon sírjából, **Kr. e. 1340 k.** (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
12. Echnaton fáraó családjával (kő dombormű), **Aton kultusz, Kr. e. 1360 k.** (Berlin, Staatliche Museen)
13. Halastó, **thébai** sír (falfestmény), **Kr. e. 1400 k.** (London, British Museum)
14. „Fáraó vadászaton”, **thébai** (falfestmény), **Kr. e. XIV. sz.** (London, British Museum)
15. Tutenchamon arany halotti maszkja, **Kr. e. 1340 k.** (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
16. Bútorok Tutenchamon sírletéből (pl. Tutenchamon fáraó trónusa), **Kr. e. XIV. sz.** (Kairó, Egyiptomi Múzeum)

ÓKORI MEZOPOTÁMIA

17. Zikkurat, **Kr. e. 2000 e.** Ur
18. Babiloni Istaar kapu, **Kr. e. 570 k.** (Berlin, Staatliche Museen)
19. Bikafejes hárfá Urból, **Kr. e. 2500 k.** (Bagdad, Irak Múzeum)
20. Gudea, Lagas uralkodója italáldozatot mutat be, **Kr. e. 2120.** (Párizs, Louvre)
21. Sumér ékírásos tábla (vagy pecsételőhenger), **Kr. e. 2000 k.** (London, British Museum)

ÓKORI GÖRÖGORSZÁG

22. Knósszoszi palota, **Kr. e. XVI. sz.** Kréta
23. Mükénéi fellegrvár (kül.: Oroszlános kapu), **Kr. e. XIV-XIII. sz.**
24. Parthenon - **Pheidiasz, Kr. e. V. sz.** Athén
25. Egy görög színház (pl. delphoi vagy epidauroszi színház)
26. Athéni akropolisz, **Kr. e. 447-434.** - kül. Niké-templom, Erechteion
27. Kurosz-szobor Athénból, **Kr. e. 600 k.** (New York, Metropolitan Museum)
28. Mürón: Diszkoszvető, **Kr. e. 450 k.** (Róma, Museo Vaticano)
29. Polükleitosz: Lándzsavivő, **Kr. e. 450-440 k.** (Nápoly, Museo Nazionale)
30. Delphoi kocsihajtó, **Kr. e. 470 k.** (Delphi Múzeum)
31. Szamothrakéi Niké, **Kr. e. 200 k.** (Párizs, Louvre)
32. (Rodoszi Athanadórosz, Agészandrosz és Polüdórosz): Laokoón, **Kr. e. II. sz.** (Róma, Museo Vaticano)
33. Egy feketealakos vázakép (pl. Dionüszosz és bacchánsnők ábrázolással, Párizs, Bibliothcque Nationale)
34. Egy vörösalakos vázakép (pl. Orvietói kehelykratér Héraklész és társai, Párizs, Louvre)

ETRUSZK, RÓMAI

35. Etruszk sírszarkofág házaspár portréjával, **Kr. e. 625.** (Róma, Museo Nazionale, Villa Giulia)
36. Colosseum, **70-90.** Róma
37. Pantheon, **118-128 k.** Róma
38. „Vesta-templom”, **I. sz.** Róma
39. Római vízvezeték (pl. Segovia, Nimes)
40. Forum Romanum rekonstrukció
41. Traianus oszlópa, **110 k.** Róma
42. Constantinus diadalíve, **312-315 k.** Róma
43. Marcus Aurelius bronz lovasszobra, 170 k. (Róma, Museo Capitolino)
44. Egy római portrészobor (pl. Caligula, Brutus, Vespasianus, Constantinus)

KORAKERESZTÉNY

45. Santa Sabina, **422-432.** Róma
46. San Apollinare in Classe és mozaikjai, **VI. sz.** Ravenna
47. Palotakápolna, **805.** Aachen
48. Jó pásztor, mozaik, **V. sz.** Ravenna, **Galla Placidia**

NÉPVÁNDORLÁS KORA

49. Galgóci tarsolylemez, **X. sz.** (MNM)
50. Nagyszentmiklósi kincs, **800 k.** (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
51. Germán sasfibula, **VI. sz.** (Nürnberg, Germanisches Nationalmuseum)
52. Honfoglaló magyarok öltözete, rekonstrukció (MNM)

BIZÁNC

53. Hagia Sophia, **VI. sz.** Konstantinápoly
54. San Vitale, **532-547.** és mozaikjai, **574 k.** Ravenna
55. Szófia Székesegyház, **XI. sz.** Kijev
56. Trónoló Istenanya, **1280 k.** (Washington, National Gallery of Art)
57. (Andrej) Rubljov: Szentháromság, **1430 k.** (Moszkva, Tretyakovszkaja Galerija)

ROMANIKA

58. Pisai dóm, **XI-XIII. sz.**
59. Szt. Mihály-templom, **1033.** Hildesheim
60. Bencés apátsági templom, **XIII. sz.** Ják
61. Ciszterci templom, **XIII. sz. eleje,** Bélapátfalva
62. Szent István szarkofágja, **XI. sz.** (Székesfehérvár, István Király Múzeum)
63. Háromkirályok dombormű, **XII. sz. a pisai dóm bronzkapujáról**
64. Koronázási palást, **XI. sz.** (MNM)
65. Magyar Szent Korona, **XI-XIII. sz.** (Parlament, Budapest)
66. Királyfej Kalocsáról, **XIII. sz.** (Budapest, Magyar Nemzeti Galéria = MNG)

GÓTIKA

67. Párizsi Notre Dame, **1163-1250.**
68. Amiens-i székesegyház, **1236-(1389)**
69. Ca d'Oro palota, **XV. sz.** Velence
70. Cambridge-i King's College Chapel, **1446-1515.**
71. Szent Vitus székesegyház, **XIV. sz.** Prága
72. Nyírbátori (ma) református templom, **XV. sz. vége**
73. Veleméri templom, **XIV. sz.**
74. Vajdahunyad vár, **XV. sz.** Vajdahunyad
75. Utolsó ítélet, **XV. sz. 1/2.** Kassa, **Szent Erzsébet-templom északi kapuzata**
76. Uta és Ekkehard szobra, **1250. Naumburg, dóm**
77. Veit Stoss: Mária oltár, **1477-1483 k. Krakkó, Mária-templom**
78. Kolozsvári Márton és György: Szent György, bronz, **1373.** (Prága, Národní Galéri)
79. Mária halála a Chartres-i katedrálisról (üvegablak), **XIII. sz.**
80. Cimabue: Trónoló Madonna, **XIII. sz. vége** (Firenze, Uffizi)
81. Giotto: Szent Ferenc élete, freskósorozat, **XIII. sz. vége** (Assisi, San Francesco)
82. Kolozsvári Tamás: Kálvária, **1427.** (Esztergom, Keresztény Múzeum)
83. M. S. Mester: Mária és Erzsébet találkozása a Selmecbányai oltárról, **1508.** (MNG)
84. Avignoni Pietf, **XV. sz.** (Párizs, Louvre)
85. Képes Krónika, **1360 k.** (Budapest, Országos Széchényi Könyvtár = OSZK)
86. Szent László fejerekljetartó, **1425 e.** (Győr, Székesegyház)
87. .Suki-kehely, **XV. sz. közepe** (Esztergom, Főszékesegyházi Kincstár)
88. Szent László legenda, **1420-as é.** (Kakaslomnic)

RENEZÁNSZ

89. Santa Maria del Fiore, **1296-1436.** Firenze
90. (Donato) Bramante: Tempietto **1502-1505 k.** Róma (San Pietro in Montorio kolostor)
91. (Andrea) Palladio: Villa Rotonda, **1550 u.** Vicenza mellett
92. (Antonio da Sangallo) - Michelangelo: Palazzo Farnese, **1514-1550.** Róma
93. Loire menti reneszánsz kastély: Chenonceaux, **1515 k.**
94. Vaszilij Blazsennij székesegyház, **XVI. sz.** Moszkva
95. Budai vár és királyi palota, **XIV-XVI. sz. és XVIII. sz., XIX-XX. sz.**
96. Visegrádi királyi palota, **XIV-XV. sz.**
97. Bakócz-kápolna, **1506-1507.** Esztergom
98. Sárospataki vár, **XVI-XVII. sz.**
99. (Lorenzo) Ghiberti: A firenzei Battistero bronzkapuja (Porta del Paradiso), **1430-as é.**
100. Donatello: Gattamelata lovasszobra, bronz, **1447-1453 k.** (Padova)
101. (Andrea del) Verocchio: Colleoni zsoldosvezér lovasszobra, **1480-as é.** (Velence)
102. Michelangelo (Buonarotti): Pieta, márvány, **1498.** (Róma, San Pietro)
103. Michelangelo (Buonarotti): Dávid, **1504.** (Firenze, Accademia)
104. Michelangelo (Buonarotti): Lorenzo Medici síremléke, **1525.** (Firenze, San Lorenzo-templom sekrestyéje)

105. Donatello: Dávid, **1430-1435.** (Firenze, Museo Nazionale)
106. Visegrádi Madonna, **1480 k.** (Visegrád, Mátyás Király Múzeum)
107. Massaccio: Szentháromság, freskó, **1427 k.** (Firenze, Santa Maria Novella)
108. Fra Angelico: Krisztus levétele a keresztről, **1437-1440.** (Firenze, Museo San Marco)
109. Piero della Francesca: Krisztus ostorozása, **1470 k.** (Urbino, Palazzo Ducale)
110. (Sandro) Botticelli: Vénusz születése, **1485 k.** (Firenze, Uffizi)
111. (Andrea) Mantegna: Pietà, **1506.** (Milánó, Brera)
112. Leonardo (da Vinci): Utolsó vacsora, **1495-1497.** (Milánó, Santa Maria delle Grazie kolostor refektórium)
113. Leonardo (da Vinci): Szent Anna harmadmagával, **1498.** (London, National Gallery)
114. Leonardo (da Vinci): Mona Lisa, **1503-1505.** (Párizs, Louvre)
115. Raffaello (Santi): Esterházy Madonna, **1507-1508.** (Budapest, Szépművészeti Múzeum = SZM)
116. Raffaello (Santi): Athéni iskola, freskó, **1509-1510.** (Vatikán, Stanza della Segnatura)
117. Michelangelo (Buonarroti): Utolsó ítélet, freskó, **1537-1541.** Vatikán, (Capella Sistina)
118. Giorgione: A Vihar, **1506 k.** (Velence, Accademia)
119. Tiziano (Vecellio): Urbinói Vénusz, **1538.** (Firenze, Uffizi)
120. Nyírbátori stallum, **1511.** (MNM)
121. (Jan) Van Eyck: Arnolfini házaspár, **1433.** (London, National Gallery)
122. (Rogier) van der Weyden: Angyali üdvölet (Párizs, Louvre)
123. (Albrecht) Dürer: Önarckép, **1498.** (Madrid, Prado)
124. (Albrecht) Dürer: Melankólia, rézmetszet, **1514.** (Berlin, Staatliche Museen)
125. ifj. (Hans) Holbein: (Jean de Dinteville és Georges de Selve) francia követek képmása, **1533.** (London, National Gallery)
126. Id. (Pieter) Bruegel: Parasztlakodalom, **1567.** (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
127. El Greco: Krisztus az olajfák hegyén, **1579 u.** (SZM)

BAROKK

128. (Lorenzo) Bernini: Szent Péter tér, **1656-tól** Róma
129. Francesco Borromini: San Carlo alle Quattro Fontane, **1667.** Róma
130. Jules Hardouin-Mansart: A Versailles-i palota, **1678 u.**
131. Drezdai Zwinger, **1711-1722.**
132. Győri karmelita templom, **1721-1729.**
133. Esterházy-kastély, **XVIII. sz.** Fertőd
134. Fellner Jakab: Líceum **1764.** Eger
135. (Lorenzo) Bernini: Szent Teréz extázisa, márvány, **1647-1652.** (Róma, S. Maria della Vittoria)
136. (Pieter Pauwel) Rubens: Amazonok harca, **1618.** (München, Alte Pinakothek)
137. Rembrandt (Harmensz van Rijn): A lövészegylet kivonulása (Éjjeli őrzőjárat), **1642.** (Amsterdam, Rijksmuseum)
138. Rembrandt (Harmensz van Rijn): Önarckép, **1665.** (Köln, Wallraf Richartz-Museum)
139. (Diego) Velazquez: Breda átadása, **1635-1636.** (Madrid, Prado)
140. (Diego) Velazquez: Udvarhölgyek, **1656-1657.** (Madrid, Prado)
141. Vermeer van Delft: Festő és modellje, **1665-1670.** (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
142. (Michelangelo da) Caravaggio: Szent Pál megtérése, **1660 k.** (Róma, S. Maria del Popolo)
143. Mátyóki Ádám: II. Rákóczi Ferenc, **1712.** (MNG)
144. (Giovanni Battista) Tiepolo: Freskó a würzburgi érseki palotából, **1753.**
145. (Franz Anton) Maulbertsch: A pásztorok imádása, **1758.** (Sümege, r. k. plébániatemplom)
146. Chippendale bútorok **1740-1780.** (pl. könyvszekrény vagy szék fonadékos háttámlával)

KLASSZICIZMUS

147. British Museum, **1823-1844.** London
148. Péchy Mihály: Nagytemplom, **1805-1821.** Debrecen
149. Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum, **1837-1847.** Budapest
150. Hild József: Főszékesegyház, **1839-1856.** Esztergom

151. (Antonio) Canova: Mária Krisztina főhercegnő síremléke, **1789-1805**. (Bécs, Augustinerkirche)
152. Ferenczy István: A szépmesterségek kezdetei (Pásztorlányka), **1820-1822**. (MNG)
153. (Jacques-Louis) David: A Horatiusok esküje, **1784**. (Párizs, Louvre)
154. (Jean Auguste-Dominique) Ingres: A nagy odaliszk, **1814**. (Párizs, Louvre)
155. Id. Markó Károly: Visegrád, **1828**. (MNG)
156. Copf stílusú bútorok (pl. kétajtós szekrény 1790 k. vagy felnyitható öltözőasztal XVIII. sz. vége, Budapest, Iparművészeti Múzeum)

ROMANTIKA, REALIZMUS

157. Parlament, **1840-1865**. London
158. (Alexander) Eiffel: Eiffel-torony, **1889**. Párizs
159. Feszl Frigyes: Vigadó, **1859-1865**. Budapest
160. Ybl Miklós: Operaház, **1875-1884**. Budapest
161. Steindl Imre: Országház, **1885-1894**. Budapest
162. A budavári Nagyboldogasszony plébániatemplom (Mátyás-templom), **XIII-XV. sz. - 1874-1896**.
Schulek Frigyes - restaurálás
163. (Francois) Rude: Marseillaise, **1836**. Párizs
164. Izsó Miklós: Táncoló paraszt, terrakotta, **1870**. (MNG)
165. (Francisco) Goya: 1808. május 3. **1814**. (Madrid, Prado)
166. (Caspar David) Friedrich: Vándor a ködtenger felett, **1818 k.** (Hamburg, Kunsthalle)
167. (Théodore) Géricault: A Medúza tutajja, **1818-1819**. (Párizs, Louvre)
168. (Eugene) Delacroix: A szabadság vezeti a népet, **1831**. (Párizs, Louvre)
169. (William) Turner: Gőzhajó a hóviharban, **1842**. (London, Tate Gallery)
170. (Pavel Andrejevics) Fedotov: Leánykérőben, **1848**. (Moszkva, Tretyakovszkaja Galerija)
171. (Gustave) Courbet: Ornans-i temetés, **1849-1850** (Paris, Musée d'Orsay)
172. (Jean-François) Millet: Kalászszedők, **1857**. (Párizs, Louvre)
173. (Ilja) Repin: Hajóvontatók a Volgán, **1873**. (Szentpétervár, Russzki Muzej)
174. Borsos József: Nemzetőr, **1848**. (MNG)
175. Madarász Viktor: Hunyadi László siratása, **1859**. (MNG)
176. Székely Bertalan: Egri nők, **1867**. (MNG)
177. Munkácsy Mihály: Tépéscsinálók, **1871**. (MNG)
178. Szinyei Merse Pál: Majális, **1873**. (MNG)
179. Barabás Miklós: Bittó Istvánné, **1874**. (MNG)
180. Paál László: Út a fontenebleau-i erdőben, **1876**. (MNG)
181. Benczúr Gyula: Buda visszafoglalása, **1896**. (MNG)

IMPRESSZIONIZMUS, POSZTIMPRESSZIONIZMUS

182. (Edouard) Manet: Reggeli a szabadban, **1863**. (Párizs, Louvre)
183. (Edouard) Manet: Claude Monet csónakműtermében fest (A bárka), **1874**. (München, Neue Pinakothek)
184. (Claude) Monet: A felkelő nap impressziója, **1872**. (Párizs, Louvre)
185. (Edgar) Degas: Balettiskola, **1874**. (Párizs, Louvre)
186. (Auguste) Renoir: A Moulin de la Galette, **1876**. (New York, J. H. Whitney Gyűjtemény)
187. Georges Seurat: Vasárnap délután, **1884-1886**.
188. (Paul) Cézanne: Csenedlet korsóval és gyümölcsökkel, **1887-1895**. (Oslo, National galerie)
189. (Vincent) van Gogh: Önarckép, **1890**. (Párizs, Jeu de Paume)
190. (Vincent) van Gogh: Út ciprusokkal (Országút éjjel), **1890**. (Otterlo, Kröller-Müller Gyűjtemény)
191. (Paul) Gauguin: Mi újság? (Tahiti nők) **1892**. (Drezda, Gemäldegalerie Neue Meister)

EKLEKTIKA, SZECCESSZIÓ, SZIMBOLIZMUS

192. (Antonio) Gaudi: Sagrada Familia, **1884-1911** Barcelona
193. (Victor) Horta: Tassel-ház, **1892-1893**. Brüsszel
194. (Charles Rennie) Mackintosh: Glasgow-i Művészeti Iskola, **1898 k.**

195. Lechner Ödön: Postatakarékpénztár, 1899-1902. Budapest
196. **Schikédanz Albert**: Szépművészeti Múzeum, **1899-1906**. Budapest
197. Kós Károly-**Zrumecky Dezső**: Madárház, **1908-1909**. Budapesti Állatkert
198. (Auguste) Rodin: A csók, **1894**. Párizs, Rodin Múzeum
199. Fadrusz János: Mátyás király emlékmű, **1895-1902**. Kolozsvár
200. Mednyánszky László: Csavargófej, **1908-1910**. (MNG)
201. (Henri de) Toulouse-Lautrec: Ezek a hölgyek, **1895**. (SZM)
202. (Gustav) Klimt: A csók, **1907-1908**. (Bécs, Österreichische Galerie)
203. (Edvard) Munch: Sikoly, **1893**.
204. (Amadeo) Modigliani: Leányfej (Jeanne Hébuterne arcképe szemből), **1918**. (Bern, mgt.)
205. Rippl-Rónai József: Kalitkás nő, **1892**. (MNG)
206. Ferenczy Károly: Madárdal, **1893**. (MNG)
207. Gulácsy Lajos: A varázsló kertje, **1904**. (MNG)
208. Csontváry Kosztka Tivadar: Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban, **1907**. (MNG)
209. Csók István: A keresztapa reggelije, **1932**. (MNG)
210. Rippl-Rónai József-Róth Miksa: Az Ernst Múzeum üvegablaka, **1912**. Budapest
211. Thonet bútorok, **1851-től** (pl. Thonet hajlított hintaszéktípusa 1860 vagy Thonet kerek ülésű standard széke, 1859. évi típus)
212. A pécsi Zsolnay gyár egy tárgya a századfordulóról

XX. SZÁZAD ELSŐ FELE

213. (Walter) Gropius: A Bauhaus központi épülete, **1925-1926**. Dessau
214. (Frank Lloyd) Wright: Vizesésház, **1936**. Bear Run (Pennsylvania)
215. Molnár Farkas: Társasház, **1936**. Budapest
216. (Alexander) Calder: Cím nélkül, Mobil, 1945 (81x73x45, Calder Foundation, New York)
217. (Henri) Matisse: A vörös desszert, **1908**. (Szentpétervár, Ermitázs)
218. (Pablo) Picasso: Az avignoni kisasszonyok, **1907**. (New York, Museum of Modern Art)
219. (Pablo) Picasso: Guernica, **1937**. (Barcelona)
220. (Georges) Braque: A portugál nő, **1911**. (Basel, Kunstmuseum)
221. (Umberto) Boccioni: Az izmok dinamizmusa, bronz, **1913**. (New York, Museum of Modern Art)
222. (Marcel) Duchamp: Lépcsőn lemenő akt, **1912**. (Philadelphia, Museum of Modern Art)
223. (Marcel) Duchamp: Forrás, **1917**. (elveszett)
224. (Franz) Marc: A kék ló, **1911**. (München, Lenbachhaus)
225. (Constantin) Brancusi: Alvó Múza, **1916**. (Párizs, Musée d'Art Moderne)
226. (Vaszilij) Kandinszkij: Sárga, piros, kék, **1925**. (Párizs, Nina Kandinszkij Gyűjtemény)
227. (Paul) Klee: Őszi hely, akvarell, **1921**. (magántulajdon)
228. (Kazimir) Malevics: Vörös négyzet, **1914**. (Szentpétervár, Russzkij Muzej)
229. (Piet) Mondrian: Kompozíció: Szürke struktúra színes síkokkal, **1918**. (Zürich, Max Bill Gyűjtemény)
230. (Marc) Chagall: Az én kis falum, **1911**. (New York, Museum of Modern Art)
231. (Joan) Miro: Bohócfarsang, **1924-1925**. (New York, Albright-Knox Gallery)
232. (René) Magritte: A szóhasználat I. Ez nem pipa, **1928-1929**. (New York, mgy.)
233. (Méret) Oppenheim: Prémes csésze, **1936**. (New York, Museum of Modern Art)
234. (Salvador) Dalí: A polgárháború előérzete, **1936**. (Philadelphia Museum of Art)
235. Nemes Lampérth József: Háttal álló női akt, **1916**. (Budapest, MNG)
236. Kassák Lajos: Képarchitektúra, fametszet, **1922**. (Pécs, Janus Pannonius Múzeum)
237. Moholy-Nagy László: Fényrekvizitum, **1922-1930**. (Eindhoven, Stedelijk van Abbe Museum)
238. Szőnyi István: Zebegényi temetés, **1928**. (Zebegény, Szőnyi Múzeum)
239. Bernáth Aurél: Tél, **1929**. (mgt.)
240. Derkovits Gyula: Viharban, **1931**. (mgt.)
241. Medgyessy Ferenc: Anya, **1932**. (MNG)
242. Vajda Lajos: Ezüst gnóm, **1940**. (MNG)
243. Egry József: Napfelkelte, **1940**. (MNG)
244. Breuer Marcell: csószék 1926)

A XX. SZÁZAD MÁSODIK FELE

245. Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, **1955.**
246. (Pier Luigi) Nervi: Sportcsarnok, **1956-1957.** Róma
247. (Frank Lloyd) Wright: Guggenheim Múzeum, **1946-1958.** New York
248. (Renzo Piano - Richard Rogers): Pompidou központ, **1971-1977.** Párizs
249. (Friedrich) Hundertwasser: Bécsi (Löwengassei) lakóház, **1980-1982.** Bécs
250. Makovecz Imre: A Művelődés Háza, **1976-1982.** Sárospatak
251. (Alberto) Giacometti: Az erdő (bronz), **1950.** (Duisburg, Wilhelm Lehmbruck Gyűjtemény)
252. (Henry) Moore: Kétrészes fekvő alak (bronz), **1959.** (művész tulajdona)
253. (Baldaccini) César: Egy autó összenyomása, 1962 (fém)
254. Somogyi József: Martinász, **1953.** (Dunaújváros)
255. Borsos Miklós: Madár tojással, **1968.**
256. Jovánovics György: Részlet a nagy Gilles-ből, **1967-1968.** (mgt.)
257. Schaár Erzsébet: Az utca, **1974.** (székesfehérvári kiállítás)
258. (Jackson) Pollock: No 14. **1948.** (Westport, Connecticut, mggy.)
259. (Francis) Bacon: Tanulmány Velázquez után: X. Ince pápa. **1953.** (New York, mgt.)
260. (Roy) Liechtenstein: Tzing, **1962.** (Darmstadt, Karl Ströher gyűjtemény)
261. (Andy) Warhol: Elvis, **1964.** (Toronto, Art Gallery of Ontario)
262. (Rober) Rauschenberg: Turkey, **1965.** (Darmstadt, Karl Ströher gyűjtemény)
263. Kepes György: Programozott fényjátékterv a bostoni kikötő számára, **1965-1967**
264. (Victor) Vasarely egy op-art műve
265. (Joseph) Kosuth: Egy és három szék, **1965.**
266. Kondor Béla: Szent Antal megkísértése, **1966. (rézkarc)**
267. Lakner László: Mosoly, **1969.** (Budapest, Kiscelli Múzeum)
268. (Niki de) Saint Phalle: Fekete Nana, 1968-69. (Museum Ludwig, Köln)
269. (Duane) Hanson: Nő bevásárló kocsival, 1970. (poliészter)
270. Christo: Völgyzáró függöny, **1970-1972.** (Colorado)
271. Haraszty István: Kalitka, **1973.** (Székesfehérvár, István Király Múzeum)
272. (Claes) Oldenburg: Ruhacsíptető, acél, **1974.** (USA, mggy.)
273. Erdély Miklós: Hűség, **1979.**
274. Bak Imre: Tao, **1993.** (Budapest, Ludwig)
275. Bukta Imre: Hajnali szabad permetezés, **1985.** (Budapest, Ludwig)
276. ef. Zámbó István: Új magyar népművészet II. **1987.** (Budapest, Ludwig)
277. Maurer Dóra: Hommage f Joseph Hoffmann, **1990.** (Budapest, Ludwig)

FOTÓ

278. (Edward) Muybridge: Lovas fotók (**1888 k.**)
279. Moholy-Nagy László: Önarckép (**1922**)
280. (Alexander) Rodcsenko: Telefonáló nő (**1923**)
281. (Edward) Weston: Káposztalevél (**1931**)
282. (Andre) Kertész: Torzulás (sorozat) (**1933**)
283. (Henri) Cartier-Bresson: Vasárnap a Marne partján (**1938**)
284. (Robert) Capa: Kollaboránsnő Chartres-ből (**1944**)
285. Escher Károly: Szénhordás
286. Türk Péter: Osztályátlag I-II. 1979. (MNG)
287. (Rineke) Dijkstra: "Oostende, Belgium, August 7, 1992," from Beach Portraits, 1992.
288. (Bill) Viola: Hat fej ("Six Heads" videó), 2000.
289. Szabó Dezső: Expedíció VIII. 2001.
290. Kimsooja: A tű asszony (Needle Woman, videó), 1997/2005.

MAGYAR NÉPMŰVÉSZET

291. Dél-dunántúli tornácos ház alaprajza (XIX. sz.-ből)

292. Alföldi kontyosház (XIX. sz.-ból)
293. Ácsolt láda Nógrád megyéből, Budapest, Néprajzi Múzeum (= NM) vagy Délkelet-Dunántúlról (Pécs, Janus Pannonius Múzeum)
294. Festett láda Komárom, Csongrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből (pl. a NM anyagából)
295. Király Zsiga: Tükrös spanyolozással (XIX. sz.) (NM)
296. Egy sárközi, egy somogyi és egy baranyai szőttes (párnahéj, párnavég, abrosz vagy komakendő) (pl. a NM anyagából)
297. „Táblás”, vörös-fekete gyapjú szőttes Sóváradról (Románia) (Budapest, NM)
298. „Ábrahám”, hímzett párnavég Csík megyéből (Románia) (NM)
299. Cifraszőr Békés és Hajdú megyéből (pl. a NM anyagából)
300. Női ködmön Somogy, Békés és Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből (pl. a NM anyagából)
301. Egy csákvári cserépedény (kásástál, nagytál vagy korsó)
302. Egy-egy cserépedény (tál, fazék, butélia vagy butykos) Hódmezővásárhelyről és Tiszafüredről
303. Miskakancsó Mezőcsátról (1848.) (NM)

EURÓPÁN KÍVÜLI KULTÚRÁK

304. Húsvét-szigeti kőszobrok (Polinézia)
305. Bábfigura (Wayang - Indonéziából) (NM)
306. „Nazca vonalak”, **Kr. e. 200-Kr. u. 350.** (Peru)
307. Machu Picchu, **XVI. sz.** (Peru)
308. Nagy Jaguár-templom (maja), **300-900.** (Tikál)
309. Halotti maszk **IV-V. sz.** (Teotihuacan, Párizs, Musée de l'Homme)
310. A Nap Köve (aszték naptár) **XV. sz.** (Mexico City, Nemzeti Antropológiai Múzeum)
311. Totemoszlop Északnyugat-Amerikából (Drezda, Museum für Völkerkunde)
312. Cordobai nagymecset (IX-X. sz.)
313. Kászim pasa dzsámija (1543-1546, Pécs)
314. Királyfürdő (1566-1587, Buda)
315. Gül Baba türbéje (Buda)
316. Ladik imaszőnyeg, 6 oszlopos (XVIII. sz. Budapest, Iparművészeti Múzeum)
317. Nagy Sztúpa (Kr. e. III-I. sz. Szancsi)
318. Szúrja a Napisten, kőszéle (XIII. sz.)
319. Siva Nataradzsa - Táncoló Siva (bronz) (XII-XIII. sz. Amszterdam, Museum van Aziatische Kunst)
320. Kínai Nagy Fal, Csin-dinasztia (Kr. e. VI-III. sz. 220-ig)
321. A „Tiltott város” - a pekingi császári palotaegyüttes részlete, a nagy csarnokkal, Ming- és Csing-korszak
322. Föld alatti folyósórendszer a kínai „cseréphadsereg”-gel (Csin-si Huang-ti császár sírjához), Kr. e. Lintong Hszian mellett
323. Kr. u. 8.) (Peking, Neue archaologische Funde in China)
324. Buddha és kísérei a Gyémánt szutrából (fametszet) (868.) (London, British Museum)
325. **Kacusika Hokusai:** Déli szél és szép idő. A Fudzsjama harminchat képe sorozatból (1823-1829) (Tokió, Heibonsha Publisher Ltd.)
326. No-maszk (XVI. sz.) (Tokió, Nemzeti Múzeum)

SZAKKIFEJEZÉSEK

Az alábbi szakkifejezés-lista a részletes vizsgakövetelmények részét képezi azáltal, hogy pontosítja, konkretizálja az ismeretek körét.

Az érvényben lévő szabályozás szerint csak középszinten tehető vizuális kultúra érettségi, ezért a szakkifejezések listája a teljes felsorolásból csak a középszintre vonatkozókat tartalmazza.

Az aláhúzás nélküli kifejezéseknél az ismeret felismerése, megértése a követelmény, míg az aláhúzással megjelöltek esetében az ismeret reprodukív felidézése, definiálása is szükséges. Azon fogalmak esetében, amelyek dőlt betűvel kerültek megjelölésre, középszinten elegendő az ismeret felidézése, megértése. A zárójelbe tett információ csak a pontosítást segíti.

ábra	avantgárd művészet	<i>dokumentumfilm</i>
ábrázoló geometria	axonometria	dolmen
ábrázolási rendszer	banner	<i>dombormű</i>
absztrakt	batikolás	<i>dongaboltozat</i>
absztrakt művészet	barokk	dór
<i>akadémizmus</i>	Bauhaus	dőféspont
<i>akrilfesték</i>	bazilikális elrendezés	dramaturgia
akropolisz	beállítás (film)	dzsámi
akt	békaperspektíva	ecsetrajz
<i>akvarell</i>	<i>béletes kapu</i>	egyedi grafika
alaprajz	belsőépítész	egyirányponos/centrális perspektíva
alapsík	<i>boltív</i>	egyméretű/izometrikus axonometria
alapszínek	<i>boltozat</i>	eklektika
<i>álboltozat</i>	<i>boronafal</i>	<i>elektronikus médiumok</i>
alkalmazott grafika	<i>bordás keresztboltozat</i>	életkép/ zsánerkép
alkalmazott művészet	camera obscura	ellenfény
<i>altemplom</i>	Capitólium	embléma
<i>amfóra/ amphora</i>	célközönség	entázis
<i>amphiteátrum</i>	címlap	enteriőr
anatómia	címrend	enyéspont/iránypont
animáció	colosseum-motívum	épületszobrászat
animációs film	computer art	éremművészet
anyagszerűség	csarnoktemplom	értelmező ábrázolás
apátság	<i>csegeyeskupola</i>	ex libris
apszis	csendélet	expresszionizmus
arány	csúcspont	expresszív
arany metszés	<i>csúcspont</i>	faktúra
archaikus	dagerrotípa	<i>falfestészet</i>
architektúra	DADA	faliskép
arculatterv	dekorativitás	falkárpit
arkád	derített szín	famentes papír
árnyalat	design	<i>fametszet</i>
aszimmetria	diagram	Fauves
<i>áthidalások (építészet)</i>	<i>diadalív</i>	fazekasság
atlasz (építészet)	digitális technikák	fázisrajz
<i>átlós kompozíció</i>	diófavágás	fedőfesték
átrium	diszharmónia	fejléc (tipográfia)
áttört forma	díszlet	féloszlop
attribútum	dísz tárgy	
audiovizuális	divat	

fényjáték (műforma)	historizmus	kerámia
fénykép	homloksík (ábrázoló geometria)	<i>kerengő</i>
fényreklám	homlokzat	<i>keresztboltozat</i>
festékszín	horizont	<i>keresztelőkápolna</i>
festészet	horizontális elrendezés	<i>kereszthajó</i>
festmény	hüposztíl	kertművészet
<i>festői kifejezés mód</i>	huszártorony	kétiránypontos perspektíva
fiatorony	idol	kétméretű/dimetrikus axonometria
figuratív művészet	ikon	<i>kevert nézőpontú ábrázolás</i>
figyelemirányítás	ikonosztáz	<i>kevert szín</i>
filmetűd	illusztráció	kézjegy
filmkocka	<i>illúzionizmus</i>	<i>kézművéség</i>
filmmontázs	impresszió	kiadványszerkesztés
filmvágás	impresszionizmus	kiegészítő/komplementer színek
fixatív	iniciálé	<i>kiemelés eszközei</i>
flash-back	installáció	kifejezőeszköz
folklor	intarzia	<i>kisplasztika</i>
folyamatábra	internet	klasszicizmus
forgástest	intermédia	klasszikus
forgatókönyv	ión	kódex
formaelemzés	ipari formatervezés	kollázs
formakarakter	<i>iparművészet</i>	kolostor
formaredukció	<i>irányzat (művészeti)</i>	<i>kolosszus</i>
fórum	jel	<i>komplementer kontraszt</i>
főhajó	jelenet (film)	kompozíció
fotómontázs	jelkép	kompozíciós vázlat
fotórealizmus	jelmez	<i>kompozíció típusok</i>
fő színek	jelzésszerű ábrázolás	konceptuális művészet
freskó	kálvária	konstrukció
fríz	kamerába vágott (filmtechnika)	konstruktivizmus
frontalitás	kameramozgás	kontextus
frottázs	kannelurák	kontrapozst
funkció	kánon	kontraszt
funkcionalizmus	kariatída	kontúr
futurizmus	karzat	koré
gádorfal	katakomba	korinthoszi
galéria (építészet)	katalógus	koronázási jelvények
geometrikus forma	katedrális	korongozás
gótika	Kavallier axonometria	korpusz
görög kereszt	<i>kazettás mennyezet</i>	<i>korstílus</i>
graffiti	kelengyeláda	<i>kortárs művészet</i>
<i>grafika</i>	képes forgatókönyv	könyvművészet
grafit	képi egyensúly	környezetalakítás
(s)grafittó	képi elem	<i>környezetkultúra</i>
használati tárgy	képkivágás	<i>körplasztika</i>
<i>harangtorony</i>	képmás	közelkép (film)
<i>hevederív</i>	képmező	közösségi és személyes tér (építészet)
<i>hideg-meleg kontraszt</i>	képregény	<i>kratér</i>
hieroglifa	képsík	krétarajz
hímzés	képsor	kubizmus
hiperrealizmus	képvers	
hipertext	képzőművészeti műfajok	
hírportál		

<i>kupola</i>	metszet (grafika)	nonfiguratív művészet
kurosz	metszetrajz	nyeregтетő
<i>kváderkő</i>	metszősík	nyitott forma
<i>lapdúc</i>	<i>minaret</i>	nyomat
<i>lapos dombormű</i>	miniatúra	nyomódúc
latin kereszt	<i>minőségi kontraszt</i>	nyomóforma
látószög	mintázás	obeliszk
látványterv	miskakancsó	ókeresztény művészet
lavírozás (festőtechnika)	<i>mobíl (szobrászat)</i>	olajfestés
lazúrozás	modellezés	oldalpár (kiadványszerkesztés)
<i>legyezőboltozat</i>	<i>modern</i>	oltár
lépték	modernizmus	opeion
levegőperspektíva	moire	optikai csalódás
link	Monge-féle vetületi ábrázolás	origámi
linómetszet	<i>monokróm</i>	<i>oromzat</i>
litográfia/könyomás	monolit	ornamentika
lizéna	<i>monotípi</i>	<i>oszlopfő</i>
lokálszín	montázs	oszloptípusok
madártávlat	monumentális festészet	önarckép
mandorla	motívum	önárnyék
manzardtető	mozaik	önkifejezés
<i>magas dombormű</i>	mozgásfázis	öntött szobor
magasnyomás	mozgókép	öntőforma
<i>magában való kontraszt</i>	mozgóképi kifejezés	összetett forma
magyarázó-közlő rajz	multimédia	ötvösművészet
makett	<i>murális technikák</i>	palást (ábrázoló geometria)
manierizmus	műalkotás	paletta
margó (kiadványszerkesztés)	műelemzés	pannó
márkajel	műfény	panoráma
maszk	műleírás	papírmásé
masztaba	műsorrend	papírmerítés
matt	műszaki rajz	papírmetszet
mauzóleum	műtárgy	papírnyomat
máz (kerámia)	műtípus	papírplasztika
<i>média</i>	művészeti ágazat	papirusz
mediális művészet	művészeti irányzat	párta (építészet)
médium	művészeti korszak	parafrázis
<i>megaron</i>	<i>művészeti technikák</i>	pasztell
mellékhajó	művészettörténet	pergamen
mellékszín	művészi ábrázolás	<i>peripterosz</i>
mélynyomás	művészkönyv	perspektivikus ábrázolás
mélységélesség (fotó, film)	nagytotál (film)	pigment
menhir	naiv művészet	piktogram
<i>menóra</i>	narráció	pilaszter
<i>menyiségi kontraszt</i>	naturalizmus	pillér
méretarány	negatív forma	pillérköteg
méretperspektíva	negatív kép	pilon/pülön
merőleges vetítés (ábrázoló geom.)	nemezelés	piramis
mérmű	népművészet	pixilláció
mesterséges forma	néprajz	plakát
metakommunikáció	néprajzi tájegység	plakett
<i>metopé</i>	nézetszerű ábrázolás	plán
	nézőpont	plasztika

plasztikus	stílusirányzat	<i>táblakép</i>
plein air	<i>stílusjegy</i>	tabló
pointillizmus	<i>story-board</i>	tagolatlan forma
pop art	struktúra	tájkép
populáris	stukkó	takarás
porcelán	surlófény	tálas
porfesték	szabadkézi rajz	támív
portfólió	szabályos forma	támpillér
portikusz	szabásminta	tanulmányrajz/stúdió
portré	szabásrajz	tapasztalati és reprezentált va- lóság (film)
poszter	számítógépes grafika	tapasztalati távlattan/látszati ábrázolás
posztimpreszionizmus	szarkofág	tárgyanimáció
pozitív forma	szecesszió	tárgykultúra
prehisztorikus	székely kapu	technikai kép
premier plán	szekó/secco	telített szín
próbanyomat	szénrajz	templomhajó
profil	szentély	temperafestés
rajzfilm	<i>szent terület</i>	térábrázolási konvenció
raszter (nyomtatás)	szépművészet	térhatás
redukció	szerigrafia/szitanyomat	<i>térillúzió</i>
realizmus	szerkesztőrajz	térmélység
reflex	szerkezeti rajz	természetelvű ábrázolás
rekeszromán	szfinksz	természetes megvilágítás
reklám	sziluett	természeti forma
reklámhatás	szimbólum	tervezési folyamat
relief	szimmetria	tervrajz
reneszánsz	<i>szimultán kontraszt</i>	testbeszéd
reprodukció	színárnyalat	textil
restaurálás	színdinamika	textilplasztika
rézkarc	színreflex	textúra
rézmetszet	színérzet	tinta
riportfotó	<i>színharmónia</i>	tipográfia
rokokó	<i>színhőmérséklet</i>	tiszta szín
romanika	színintenzitás	tojástempera
romantika	színkontraszt	tollrajz
rövidülés	<i>színkör</i>	tónus
<i>rőzsaablak</i>	színopszis (film)	<i>tónus/fény-árnyék kontraszt</i>
sablon	színperspektíva	<i>tónusredukció</i>
sajtófotó	színskála	tornác
sámán	színszimbolika	totem
sekrestye	szobor	<i>többszempontú ábrázolás</i>
<i>semleges szín</i>	szoborfülke	tömegkommunikáció
sfumato	szobrászat	tört szín
síkbeli ábrázolás	szórt megvilágítás	trifórium
síkidom	szóttas	triglif
síknymás	szövés	tükrös
sírkamra	szövőszék	tümpanon/timpanon
sírtípus	sztele	<i>tumulus</i>
<i>sokszorosító grafika</i>	szubjektív nézőpont (film)	tusrajz
<i>sokszorosító technikák</i>	szubkultúra	tűzromán
spektrum	szuperközeleli plán	vágás (film)
stilizálás	szürrealizmus	
stílus	szuszék	

vakárkád

valór

varrottas

vázakép

vázlat

vertikális elrendezés

vetett árnyék

vetítés (ábrázoló geometria)

vetítősík (ábrázoló geometria)

vetítősugár (ábrázoló geometria)

vetület (ábrázoló geometria)

vetületi ábrázolás

videoklip

videoművészet

virtuális valóság

viselet

vízfestés

vízjel

vizuális élmény

vizuális képzelet

vizuális kifejezőeszközök

vizuális kommunikáció

vizuális kultúra

vizuális minőségek

vizuális művészetek

voluta

vonalas rajz

vonalminőségek

vonalperspektíva

zárt forma

zikkurat

zománcművészet

zsinagóga

zsindey

Tankönyvek

Imrehné Sebestyén Margit: **A képzelet világa** NTK
Szabó Attila: **Művészettörténet képekben**, AKG Kiadó

Oktatási segédeszközök

Szabó Attila: **Művészettörténet vázlatokban**, AKG Kiadó
Kárpáti Andrea: **Művészet és élet I-II.**, Helikon Kiadó
Deszpot Gabriella: **Újra látni**, Vizuális kultúra a 7. Évfolyam számára, Helikon Kiadó
Deszpot Gabriella: **Más szemmel**, Vizuális kultúra a 8. Évfolyam számára, Helikon Kiadó
Ihász Zsuzsa: **Művészeti technikák könyve**, Helikon Kiadó
Bodóczky István: **Vizuális kultúra I.** (megjelenés alatt)
Sinkó István: **Vizuális kultúra II.** (megjelenés alatt)
Tatai Erzsébet: **Művészettörténeti alapismeretek**
Gyenes Zsolt: **A művészeti nevelés értelmező szótára**
Pázmány - Permay: **Látás és ábrázolás**, Gimnázium I-III., Nemzeti Tankönyvkiadó
László Enikő: **Rajz I-II.**, Nemzeti tankönyvkiadó
Herendi Miklós: **Művészettörténet I-II.**, Nemzeti tankönyvkiadó
Pataki Gábor: **Művészettörténet III.**, Nemzeti tankönyvkiadó

CD ROM: The Louvre Museum
Art Gallery, The Collection of the National Gallery, London
Képzőművészet Magyarországon a kezdetektől a XX. század közepéig
Nemcsics Antal: Színország
Studiolo

Szükség van a segédeszközök, szakkönyvek, video-filmek, CD ROM-ok, és egyéb eszközök tárának bővítésére valamint a szertári anyag- és eszközkészlet folyamatos pótlására.